

An och do ass dësé Projet en éischte Schrëtt, e weidere Schrëtt, mee et dierf net dee leschte sinn, léif Kolleeginnen a Kollegen! Mir mussen deenen, déi zu Lëtzebuerg e Medezinnstudium ufänken, Perspektive ginn, wéi se deen och kënnen zu Lëtzebuerg op en Enn bréngen.

Jorelaang gouf et dës Diskussioun. A wann ech soen, mir hunn dat gemaach an Däitschland, wéi et ëm d'Bologna-Reform goung, da weess een, datt d'Bologna-Reform méttlerweil e laange Baart huet an u sech jiddweree sech domadder offonnt huet. Dofir schreiw mer och an dësem Projet de loi ouni Problemer vun de „European Credits“. Mee mir mussen deen Debat op en Enn bréngen. Mir mussen deene Jonken eng Perspektiv bidden, hire Studium kënnen op enger Plaz unzufänken an och ofzeschlëssen, ouni dertëscht Onsécherheeten ze hunn, ob se dann elo vläicht mussen e Semester ausder oder e ganz Joer waarden, well se am Ausland, do, wou se weider musse studéieren, keng Plaz kréien!

A mir mussen eis hei näischt virmaachen, léif Kolleeginnen a Kollegen: Am Ausland herrscht e knallhaarde Verdrängungsconcours, wann et ëm Plaze geet an de Medezinnstudien. A mir mussen eis do och guer net virmaachen, datt se do just op d'Lëtzeburgerer waarden. Oder just op d'Lëtzeburgeresch Studentinnen a Studenten, déi hei ugefaangen hunn - et mussen och keng Lëtzeburgerer sinn -, mee Studentinnen a Studenten, déi zu Lëtzebuerg ufänken, op déi gëtt net gewaart international! A wann do keng Plaz ass, ma da mussen déi Studentinnen a Studente waarden. An dat, léif Kolleeginnen a Kollegen, kann net sinn!

Mir brauchen also méttel- a laangfristeg e kompletten Zyklus hei zu Lëtzebuerg. Mir mussen d'Uni Lëtzebuerg esou etabléieren, datt se attraktiv gëtt. Dat muss d'Uni Lëtzebuerg net eleng maachen. D'Uni Lëtzebuerg kéint dat, wéi se dat och zum Deel schonn am Kader vun den Universitéite vun der Groussregioun mécht, zesumme mat hire Partner maachen. Mee et dierf net sinn, datt d'Studentinnen an d'Studente grad an engem Studieberäich wéi der Medezinn, wou et e Manktem gëtt, duerch esou artifiziell Hürden, duerch esou quasi „Sollbruchstellen“ am System un engem Weiderstudéieren, un engem einfache Weiderstudéiere gehënnert ginn.

An dat gëtt och e bësse confirméiert duerch d'Avisé vun de jeeweilege Chambres professionnelles.

D'Chambre des Fonctionnaires et Employés publics félicitéiert der Initiativ, fir hei e weidere Bausteen anzusetzen, mécht sech awer och Suergen ëm de Manktem un Dokterer.

An och d'Chambre de Commerce ass sech eens, datt eng zousätzlech medezinnesch Ausbildungsoffer indispensable ass, estiméiert awer och erëm, datt et e kompletten Zyklus bräicht. An do läit, wéi ech sot, d'Kromm an der Heck, léif Kolleeginnen a Kollegen: Dat heiten ass ee Puzzlestéck vu villen. An ech hunn am Moment Schwierigkeeten ze gesinn, wéini dës Puzzle vun der Medezinnausbildung op der Uni endlech ofgeschloss ass.

D'Chambre de Commerce huet an hirem Avis dann och nach vum „Verwuerzele“ geschwat. Ech weess jo net, wie vun eis heibannen heiansdo am Gaart schafft, mee eng Planz, déi ee reegelméisseg ëmsëtze wëllt, déi huet Problemer, wierklech dauerhaft Wuerzelen ze schloen. A wann d'Zil soll sinn, fir jonk Medezinnerinnen a Medezinner hei zu Lëtzebuerg ze verwuerzelen, da brauch et e kompletten Zyklus.

Dat heiten ass ee Legostéck dovunner, mee all Legostéck um Wee fir dee ganze Projet ass wichteg. An dofir droe mir, trotz der Kritik un der Gesamtstrategie, dësé Projet mat.

Ech soen lech Merci.

► **M. Marc Goergen** (*Piraten*).- Ganz gutt!

► **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Merci villmools, Här Clement. D'Regierung huet d'Wuert, den Héichschoul- a Fuerschungsminister Claude Meisch, wannechglift.

Prise de position du Gouvernement

► **M. Claude Meisch**, *Ministre de l'Enseignement supérieur et de la Recherche*.- Merci, Här President. Dir Dammen an Dir Hären, merci och all deenen, déi intervenéiert sinn, deenen zwee Corapporteurs fir déi Explikatiounen, déi se ginn hunn. Merci och fir déi Diskussiounen, déi an der Kommissioun konnte stattfannen, fir sech dach mat där, jo, net einfacher, komplexer Matière hei ausenannerzusetzen. An ech begreissen et ganz staark, och wann deen een oder deen aneren Deputéier-

ten, déi eng oder déi aner Fraktioun vläicht nach Froen huet, vläicht Suggestiounen huet fir d'Zukunft, vläicht nach net mat allem zefridden ass, datt mer dach trotzdeem eng grouss a breet Zoustëmmung an dëser Diskussioun hei herno fonnt hunn.

Dat ass wichteg, well mer eis jo awer och an enger ganzer Rei vu Constaten eens sinn: d'Constaten, datt et eng grouss Erausforderung ass, der Penurie vum medezinnesche Fachpersonal, an dësem Fall vun Dokterer, vun den Hausdokterer, vun de Spezialiste gläichzäitig, entgéintzewierken. Eng grouss Erausforderung ass et awer och fir sécherstellen, datt dat, wa mer méi Dokterer ausbilden a wa mer eis selwer iwwert d'Uni.lu méi engagieren an der Formation vun den Dokterer, och eng héich qualitativ Formation muss sinn. Well sécher ass ee frou, wann ee matzäit bei den Dokter kéint, mee et ass een nach méi frou, wann ee matzäit bei e gudden Dokter kéint. An dat muss eigentlech hei iwwert dee ganze Parcours an och iwwert déi politesch Diskussiounen, déi mer féieren, am Méttelpunkt stoen.

Mir hunn eis decidéiert virun enger Rei vu Joren, fir schrittweis d'Ausbildung vun de Medezinner zu Lëtzebuerg auszeweiden. Iwwer Joerzénge war et esou, datt een eebe just ee Joer konnt maachen. Nun, elo si mer awer scho méi wäit: Am September kann een déi dräi éischt Jore maachen, e komplette Bachelorstudiegang, fir dann duerno nach mussen an d'Ausland ze wiesselen.

Haut ass et e weidere Schrëtt, deen hei gemaach gëtt, e wichtige Schrëtt, fir souwuel déi Reform unzegew vun der Ausbildung vun de Generaliste wéi awer och gläichzäitig zwou nei Spezialisierungen derbäizesetzen. An ech mengen, mir dierfen eis deenen Iwwerleeungen net verschlëssen, fir och vläicht emol guer net esou à moyen terme déi eng oder déi aner Spezialisierung derbäizemaachen, wa mer feststellen, datt et Besoine gëtt, wa mer feststellen, datt et och bei d'Uni.lu passt an datt dat e weidert Puzzlestéck ka si vun engem gesamten Tablo vu Formationen am medezinnesche Beräich, déi mer hei sollten ugoen.

An ech wäert mech sécherlech net den Iwwerleeunge verschlëssen, fir och méttelfristeg niert dem Bachelorstudiegang e Masterstudiegang ze viséieren; dann, wa mer awer éischt Experienze mam Bachelorstudiegang gemaach hunn. Dann, wa mer deen evaluéiert hunn. Dann, wa mer och gesinn, datt mer bei engem längere Studiegang wierklech och hei zu Lëtzebuerg op der Uni.lu Qualitéit kënnen assureieren. Dat war dat, wat och 2016, wat 2018 wichteg war, wéi mer wichteg Decisiounen an deem doten Domän geholl hunn, fir eeben ze soen: „Jo, mir wëllen eis méi staark an der Medezinnerausbildung engagieren. Mee gläichzäitig musse mer bei all Étapp, déi mer maachen, awer och sécherstellen, datt d'Qualitéit vun där Formation ganz, ganz héich ass.“

An duerfir heescht et eeben, wa mer déi éischt oder déi zweet Kohort vun de Bachelore bis eraus hunn, eng Evaluatioun ze maachen an dann eng Decisioun ze huelen, ob mer a Richtung vun engem Masterstudiegang kënnen goen. Ech op jidde Fall géif mer et wënschen!

Ech géif mer wënschen, datt mer deen dote Wee an deenen nächste Jore kéinte goen. Ech géif mer wënschen, datt mer domadder méi e kompletten Tablo nach eng Kéier hätte vu medezinnescher Formation hei zu Lëtzebuerg. Ech géif mer wënschen, datt mer selwer als Land och méi staark eis Responsabilitéit do kéinte wouerhuelen a manner natierlech, ech wëll net soen „ofhängeg vum Ausland“ ze sinn, mee méi zu där grousser Erausforderung bäizedroen, mat där mir jo net eleng als Lëtzeburgerer Land konfrontéiert sinn, genuch medezinnesch Fachpersonal kënnen ausbilden, genuch Dokterer kënnen ausbilden, genuch Spezialiste kënnen ausbilden, dat hei zu Lëtzebuerg, dat op anere Plazen. Duerfir musse mir eis och an Zukunft méi staark engagieren.

Mir hunn et awer och ëmmer esou gemaach, déi eenzel Schrëtt, datt mer opbauen op eisen Erfarungen, datt mer awer och kucken, datt mer dee Kader, dee mer zu Lëtzebuerg hunn, deen eeben en aneren ass wéi a villen anere Länner oder op villen anere Plazen, wou medezinnesch Studien ugebuede ginn, respektéieren. D'Spidolslandschaft ass vum Här Mars Di Bartolomeo ugeschwat ginn. Ech denken awer och, datt eis Fuerschungslandschaft do sécherlech en Acteur an e Kader bitt, dee mer och solle kucke mat unzezapen a mat eranzehuelen, wann et eeben drëms geet, hei e ganzen Ekosystem esou staark opstellen, datt en och benéfique ka si fir d'Ausbildung vun den Dokterer. All eenzel Puzzlestécker mussen aneneegräifen, mee all eenzel Puzzlestécker mussen awer och an déi spezifesch Lëtzeburger Situatioun hei erapassen.

Ech denken, datt et och dat war, wat eis guidéiert huet fir ze soen, bei de Generalisten, do

brauche mer eng dräijäreg Spezialisierung op där enger Säit, fir méiglechst schnell kënnen op den Terrain ze kommen, méiglechst schnell och kënnen dann aktiv ze ginn, méiglechst schnell och kënnen deem engen Usproch gerecht ze ginn, dee mer hunn, der Penurie vun Dokterer a vu Generalisten entgéintzewierken an do net jiddwereen ze obligéieren, e véiert Joer ze maachen. An op där anerer Säit hu mer awer och déi, déi nach e véiert Joer wëlle maachen, déi, déi och an hirer Spezialisierung e staarkt Stéck Fuerschungserfahrung wëlle sammeln, fir vläicht duerno och eng Kéier an der akadeemescher Welt sech kënnen weiderzeentwéckelen, fir vläicht och do eng Kéier alles dat kënnen mat opzebauen, wat de Mëtten hei eigentlech och nach ugeduecht ginn ass a gefuerdert ginn ass. An dat ass gradesou richtig!

Duerfir denken ech, datt mer et och do, ugepasst un déi spezifesch Lëtzeburger Situation, ugepasst och un d'Realitéit, datt mer haut Dokterer hei aktiv hunn, déi mat dräi Joer Spezialisierung, anerer mat véier Joer Spezialisierung komm sinn, datt mer et och haut hei aktiv fir Generalisten, déi mol méi, an awer och emol manner Fuerschung an hirer Spezialisierung gemaach hunn, mat deenen zwee Weeër do hei méiglech gemaach hunn.

Mir mussen natierlech bei allem Enthusiasmus, deen déi eenzel Schrëtt hei och ëmmer nees auslösen - an ech verstinn, datt deen een oder deen aneren och seet: „Et soll nach méi schnell goen!“, a mir missten direkt alles matenee maachen -, och oppasse bei all eenzelne Schrëtt, dee mer maachen. Eng Suerg, déi mer hunn, dat ass, wa mer a Richtung vun engem komplette medezinnesche Studium zu Lëtzebuerg géife goen, datt mer déi privilegiéiert Accésen op eenzel Universitéiten am Ausland, déi mer jo ausgehandelt hunn, géife verléieren. Well d'Hauptargument, firwat mer déi haut hunn, ass jo nach ëmmer, datt mer kee kompletten Dokterstudium hei zu Lëtzebuerg ubidden. Dee Moment misste mer sécherlech do nei verhandele goen.

Mir hunn och permanente Kontakt mat deenen eenzelne Länner, deenen eenzelne Regierungen an och deenen Universitéiten, fir dat ze perenniséieren, wat mer hunn, déi Accésen nom éischte Joer. A mir hunn och mat der Belsch Kontakt opgeholl, fir Accés nom drëtte Joer, nom Bachelor ze kréien, deenen engen oder anere Studenten, déi dann hire Bachelor hei maachen, kënnen eng Plaz op aneren Universitéiten unzebidden. An déi Diskussiounen lafen awer och nach an aner Richtungen, notament a Richtung vu Frankräich.

Ech denken och, datt mer musse Suerg droen, datt mer hei net d'Bild ginn, datt all Dokter, deen herno zu Lëtzebuerg soll aktiv sinn, soll zu Lëtzebuerg och ausgebilt ginn. Mir kënnen net autark sinn an deem doten Domän, wéi a villen aneren Domänen. A mir hu jorelaang, a mir maachen dat haut nach, net nëmme bei de Medezinner, mee a villen anere Branchen, déi jonk encouragéiert, och erauszegoen, an d'Welt ze goen, hir Erfahrung do ze sammeln, och hir akadeemesch Erfahrung ze sammeln an zrëckzekommen.

An duerfir hoffen ech, datt, wa mer eis méi staark hei a medezinnesche Studien engagieren op der Uni.lu, dat e Plus ass! Datt der nach méi herno kënnen ausgebilt ginn, an net, datt mer déi, déi mer elo zu Lëtzebuerg méi ausbilden, herno am Ausland eigentlech manner ausgebilt kréien. Dann hätte mer ënnert dem Stréch näischt geschafft. An déi 104 Medezinnstudenten, déi beim leschte Wintersemester elo eng Bourse ugefrot hunn, de Gros dovunner ass jo am Ausland. Ech hoffen, datt mer der och an Zukunft nach vill iwwert deen dote Wee kënnen rekrutéieren.

Gradesou wéi ech natierlech och déi Iwwerleeungen deelen, déi de Mëtten hei zum Ausdrock komm sinn, fir, jo, iwwert déi Offer, déi mer op der Uni.lu maachen, sief et beim Bachelor, sief et vläicht duerno bei engem eventuelle Master, sief et och bei deene Spezialisierungen, de Braindrain a Richtung Lëtzebuerg ze maachen a se vläicht hei ze fideliséieren, fir op d'mannst dat ze kompenséieren vun deenen 30 % Medezinnabsolventen, déi an d'Ausland gaange sinn an herno net op Lëtzebuerg zrëckkomm sinn. Vläch behale mer da vun deenen, déi hire Studium hei maachen an Netresident hei waren, deen een oder deen aneren och hei, fir nach erëm eng Kéier deenen zwee groussen Defie kënnen entgéintzewierken: der Penurie u Medezinner, awer och dem Besoin vu ganz gutt ausgebildete Medezinner.

Villmools merci!

► **Plusieurs voix**.- Très bien!

► **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Merci villmools dem Héichschoul- a Fuerschungsminister Claude Meisch. An de Relais iwwerhëlt ... Nee, domadder ass dës Diskussioun ofgeschloss.

Mir kommen dann elo zur Ofstëmmung iwwert de Projet de loi 7531. Den Text steet am Document parlementaire 7531⁸.

Vote sur l'ensemble du projet de loi 7531 et dispense du second vote constitutionnel

D'Ofstëmmen fänkt un.

► **Plusieurs voix**.- Et geet net!

(*Brouhaha*)

► **M. Fernand Etgen**, *Président*.- A, elo fänkt d'Ofstëmmen un!

(*Exclamations*)

Fir d'éischt de Vote électronique fir déi perséinlech Stëmmen. Duerno maachen ech den Appel nominal fir de Vote par procuration. De Vote électronique ass ofgeschloss.

Appel nominal (votes par procuration)

Domadder ass dësé Projet de loi mat 58 Jo-Stëmmen bei 2 Abstentiounen ugehall.

Ont voté oui : Mmes Diane Adehm, Nancy Arendt épouse Kemp (par Mme Diane Adehm), MM. Emile Eicher, Félix Eischen (par M. Georges Mischo), Paul Galles, Léon Gloden, Jean-Marie Halsdorf (par Mme Octavie Modert), Mmes Martine Hansen, Françoise Hetto-Gaasch, MM. Aly Kaes, Marc Lies, Georges Mischo, Mme Octavie Modert, M. Laurent Mosar, Mme Viviane Reding (par M. Aly Kaes), MM. Gilles Roth (par M. Claude Wiseler), Marco Schank, Marc Spautz, Serge Wilmes, Claude Wiseler et Michel Wolter (par Mme Martine Hansen) ;

MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, MM. Frank Colabianchi, Fernand Etgen, Gusty Graas, Max Hahn, Mme Carole Hartmann, MM. Pim Knaff, Claude Lamberty et Mme Lydie Polfer ;

Mme Simone Asselborn-Bintz, M. Dan Biancalana, Mmes Tess Burton, Francine Closener, MM. Yves Cruchten, Mars Di Bartolomeo, Georges Engel, Claude Haagen, Mmes Cécile Hemmen et Lydia Mutsch ;

Mme Semiray Ahmedova (par Mme Josée Lorsché), MM. Carlo Back, François Benoy, Mmes Djuna Bernard, Stéphanie Empain, Chantal Gary, M. Marc Hansen, Mme Josée Lorsché et M. Charles Margue ;

MM. Jeff Engelen, Gast Gibéryen, Fernand Kartheiser et Roy Reding ;

MM. Sven Clement et Marc Goergen.

Se sont abstenus : MM. Marc Baum et David Wagner.

Freet d'Chamber d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

(*Assentiment*)

Et ass also esou decidéiert.

7.7628 - Projet de loi autorisant l'État à participer au financement de la deuxième phase du programme de dépistage à grande échelle dans le cadre de la pandémie de Covid-19

Mir kommen elo zum Projet de loi 7628 iwwert d'Finanzierung vun där zweeter Phas vum Large-Scale-Testing. An ech géif d'Wuert un de Rapporteur vun dësem Projet de loi, den honorabelen Här Mars Di Bartolomeo, ginn. Här Di Bartolomeo, Dir hutt d'Wuert.

Rapport de la Commission de la Santé et des Sports

► **M. Mars Di Bartolomeo** (*LSAP*), *rapporteur*.- Merci, Här President. Dir hutt et gesot, de Projet de loi 7628, dee mer elo diskutéieren, soll déi gesetzlech Grondlag fir de Finanzement vun der zweeter Phas vum sougenannte Large-Scale-Testing, déi breet ugeluechten Testcampagne am Rumm vum Kampf géint de Coronavirus, schafen. Well d'Testcampagne, déi sech soll iwwer 30 Wochen erstrecken, Ausgabe vu maximal 60,7 Milliounen Euro virgesäit, musse mer d'Habilitatioun dofir iwwer e Gesetz schafen. Finanzéiert gëtt déi Testcampagne iwwert den Artikel 14.1.12.303 ënnert der Direktioun vun der Santé. Dës Testcampagne léist déi éischt Phas of, déi vum 25.5. vun dësem Joer bis de 27. Juli 2020 wäert lafe respektiv de 27. Juli ausleefft.

D'Zil vun där grousser Testcampagne ass, sech e Bild ze maache vun der Verbreedung an der Evolutioun vun der Pandemie hei zu Lëtzebuerg, virun allem och, wat déi asymptomesch oder nach net symptomatesch Fäll vun Infizierten ugeet. Domat, fir fréi ze erkennen, wou déi Ustiechungskette sinn, brauche mer déi heiten Donnéeën, fir déi Ketten och kënnen ze ënnerbriechen.

An der zweeter Phas, iwwert déi mer elo diskutéieren, sinn tëschent 40.000 an 53.000 Tester d'Woch geplangt. An der éischter Phas waren ëm déi 100.000 Tester d'Woch ugestriift.

(Interruption)

Also, ech hunn anscheinend elo gesot: 40.000 bis 53.000 den Dag. Selbstverständlech hutt Der rektifizéiert: d'Woch! D'Zil vun der éischter Phas ware bis zu 100.000 Tester d'Woch.

Déi zweet Phas wäert weesentlech méi cibléiert si wéi déi éischt Phas a se baséiert op véier Haaptachsen.

Éischtens, den Test vun deene méi exponéierte Populatiounen, déi vill Kontakter hu respektiv duerch déi vill Kontakter vulnerabel sinn. Dat gëllt fir d'Personal aus dem Santésberäich, bei der Arméi, CGDIS, Police, Personal an de Crêchen, Fleegepersonal, Apdikter, Laboranten an d'Personal a Bewunner vun Alters- a Fleegeheimer, Leit aus dem behënnernte Beräich an Horeca, an ech vergiessen der sécher, mee all déi, de Sammelbegrëff vun deenen, déi méi dem Virus kënnen ausgesat si wéi déi, déi man-ner Persounekontakt hunn.

Déi zweet Achs sinn d'Entréespunkten an d'Land. Dat heescht, de Flughafen a provi-soresch emol d'Gare centrale. Mee och gezielt iwwer Kontakter mat Reesagencen, Reesorgani-sateure richt déi zweet Achs sech un déi Leit, déi vun enger Rees erëmkommen, eventuell och jee nodeem wéi d'Situatioun an deene Länner sech entwéckelt huet, wou ee Vakanz gemaach huet.

Déi drëtt Achs, dat ass d'Bevëlkerung en gé-né-ral iwwer Echantillonen.

An déi véiert, dat ass wuel eng Evidenz: déi Foyeren, déi identifizéiert ginn als Virusschlei-deren oder potenziell Virusschleideren. Och do gëtt dann deemno an der zweeter Phas méi intensiv getest.

De Projet LST (ndlr: Large-Scale-Testing) ass an der Zwëschenzäit ausgeschriwwen ginn, kon-form zum Marché-publics-Gesetz, am Respekt vun den EU-Bestëmmunge fir de Choix vun dem Prestataire oder de Prestataires, wou ee sech duerchaus ka virstellen, dass Laboen, déi hei zu Lëtzebuerg aktiv sinn, sech kënnen zesummeschlëssen, egal elo a wat fir enger Form dass dat ass. Dat géif sécherlech fir méi positiv Diskussiounen suergen, wéi dee Moment, wou eng Rei vu Prestataires net oder net an deem Mooss bei den Tester derbäi wäeren.

De Choix vun de Prestatairë soll bis Mëtt August gemaach ginn an Enn August wäert dann déi zweet Phas agelaut ginn. Dir stellt also fest: Dir gesitt, dass en Iwwergang zwë-schent deenen zwee geschaaft muss ginn, well déi eng Phas, déi hält de 27. Juli op, an déi aner, déi fänkt Enn August un. Dozwëschent leien da fënnf Wochen. An do ass geplangt, fir mat deem Prestataire vu bis elo eens ze ginn, fir dass do net e Lach entsteet, eng Period, wou mer net oder vill manner géifen testen. Wa mer déi Philosophie wëlle bäibehalen, déi mer elo hunn, da kënnen mer eis et net erlaben, während fënnf Wochen net méi an där doter Strategie ze fueren, mee an eng aner Strategie eranze-fueren. Dat géif een och, éierlech gesot, dobaussen net verstoen.

De Projet ass aviséiert gi vun dem Conseil d'État, deen u sech e positiven Avis ofginn huet, ausser dass en hannerfrot huet, wéi déi plus/minus 30 Wochen an engem Gesetzestext ze explizéiere sinn. En huet awer keng Oppo-sition formelle do derbäi gemaach. En huet drop higewisen, dass dat net ganz konven-tionell ass. Bon, dat soll eng Indikatioun sinn. Et kann een effektiv doriwwer diskutéieren, ob dat esou an de Corps vun engem Text erage-héiert, mee mir hunn dat bäibehalen, well et och eigentlech näischt schuet.

De Collège médical huet e ganz positiven Avis ginn. An ech muss och soen, dass dese Projet, no enger méi intensiver Diskussioun, e posi-tiven Echo an der Santéskommissioun fonnt huet. Mir haten haut de Moien nach eng ganz laang Sëtzung, wou mer Explikatiounen kruten iwwert déi verschidden Ustiechungsfoyeren.

Dir gesitt, ech gebrauchen dat Wuert „Cluster“ net méi, woubäi ech mech heiansdo froen, wann et gutt Lëtzeburger Wierder gëtt, firwat dass mer onbedéngt ëmmer schwéier verständ-lech Wierder huelen. Ech weess net, ob de grouse Public sech dobaussen onbedéngt eppes ënner „Cluster“ ka virstellen an och vläicht net onbedéngt ënner „Large-Scale-Testing“. Dat kann ee ganz gutt ëmschreiwe wéi eng grouss Testcampagne oder wéi Ustie-chungsfoyer eng Plaz, wou de Risiko besonnesch grouss ass, fir sech unzustiechen. Dat versteet dobausse wuel jiddwereen.

Déi grouss ugeluecht Teststrategie gouf an deene leschten Deeg a Woche vill diskutéiert. Si wier matverantwortlech fir déi Infektiouns-zuelen an domat um Fait, dass Lëtzebuerg elo am internationale Verglach méi schlecht géif dosto, dass verschidde Länner a Vakanzdes-tinatiounen eis op orange oder rout Lëschte gesat hunn an eis net oder nëmmen ënner Konditiounen bei sech eraloossen.

A vun do bis bei d'Fuerderung, déi een och emol héieren huet, wann een dobaussen d'Oueren opgemaach huet, fir manner ze testen, war et fir munch Leit nëmmen e Schrëtt. Am Kloertext wëll ech awer hei soen, dass net d'Tester schold sinn un deene relativ héijen an deene gestigenen Zuelen, mee de Virus, ganz kloer de Virus!

Et sinn net d'Tester, et ass de Virus, deen dofir zoustänneg ass, deen an eng Konteroffensiv iwwergang ass, well vläicht d'Virsiicht an der Gesamtpopulatioun verständlecherweis op-grond vun deene besseren Zuelen nogelooss huet. Mee, ech mengen, déi besser Zuelen, mir hunn dat oft genuch hei gesot, waren net Grond genuch, pour baisser la garde oder fir an der Virsiicht nozeloossen. Mee bon, et ass awer esou, an dofir konnt de Virus nach eng kéier zouschloen. Mir hoffen awer, dass mer déi Konterattack kënnen ausbremsen.

Dofir ass et wichteg, dës Kriticken an Iwwerlee-ungen an de Kontext ze setzen, se ze relativéieren. Jo, ech mengen, mir hunn eng ganz ambi-tiéis Teststrategie, an dat ass och esou gewollt, fir d'Situatioun an d'Entwécklung vun der Pan-demie an der Populatioun am A ze behalen.

Mir sinn ouni Zweifel Weltmeeschter am Testen. A mir kommen do enger Partie vun internationale Recommandatiounen no, ënner anerem vun europäeschen Zenter fir d'Preven-tioun an d'Kontroll vun Infektiounskrankhee-ten, dem ECDC.

Effektiv ass et esou, dass een, wat ee méi test, och méi Fäll vun Neiinfektiounen entdeckt an dann och indirekt entdeckt, well mer jo dann opgrond vun deenen Zuelen, vun deene Fäll, déi entdeckt ginn, en Tracing maachen, dee mer soss net gemaach hätten. Et gëtt gesot 12 % oder 13 % vun de Fäll géifen detektiéiert ginn iwwert déi breetugeluecht Campagne. Jo, do ginn 13 % vun de Leit identifizéiert, mee wann een déi suivéiert, dann erwëscht een erëm eng kéier d'Hallschecht dovun, soudass mer iwwer 20 % vun den Infektiounen entde-cken, déi mer soss net entdeckt hätten.

An, gutt, da kann ee soen, an enger éischer Phas ass dat dann eebe vis-à-vis vun Ausland net esou positiv. Mee vläicht brénge mer et do-duerch an enger zweeter Phas fäerdeg, méi séier derduerchzekomme wéi anerer, déi elo de Kapp an de Sand stiechen.

Dat Bild, wat mer no bausse ginn, ass och nach e bësse verfälscht doduerch, dass bei eis ebenen déi Leit, déi hei schaffen - zu Recht - matgetest ginn, well déi gehéieren zu der Communautéit, och wa se nëmmen am Dag hei sinn. Si kënnen Infektiounsherder si wéi all déi aner. Dofir ass et gutt, dass mer do mattesten; dat ass eng Evi-denz.

Reng statistesch gesinn hu mer also e liicht oder méi ... jo, e liicht bis mëttelméisseg ver-fälscht Bild, dat mer ofginn am Verglach mat anere Länner. Mee wat wär eigentlech d'Alter-nativ dozou? Ophale mat testen? Manner, vill manner testen? De Kapp an de Sand stiechen a maachen, wéi wann näischt wier? D'Vogel-Strauß-Politik? Den Thermometer brieche, well d'Resultat eis net gefält?

Ech mengen, dass keng vun deenen doten Änt-werten déi richtig wär! An enger éischer Phas géife mer eis da vläicht op d'Schëller klappen, mee an enger zweeter Phas géife mer d'Rech-nung presentéiert kréien. Dat kann also keng Alternativ sinn. Mir kënnen d'Aen net zoumaa-che virun den Tatsaachen, well och ouni déi breet ugeluecht Testcampagne an ouni d'Fron-talieren ass et kloer, dass déi Zuel erëm muss erofoen. A mir hunn da mat deem, wat mer muer, iwwermuer wäerten diskutéieren, a mat all deene Moossnamen, déi mer sollen/mussen entaméieren, och ouni d'Gesetz - well Gesetzzer sinn eppes, a Presenz weisen, Faarf affichéieren um Terrain ass eng aner Saach -, an esou, wéi ech dat verstanen hunn, niewent deenen Än-nerungen, déi iwwermuer an deem neie Gesetz solle kommen, wäert och d'Presenz vun all deenen, déi an der Bekämpfung vun där Epide-mie, vun där Pandemie eppes kënnen bewier-ken, verstärkt ginn. Wann net kontrolléiert gëtt, dann huet een ëmmer méi d'Impressioun, dass mer an der Normalitéit ukomm sinn. A mir sinn net an der Normalitéit ukomm!

Ech wëll och soen, dass deen angeeblechen Nodeel gläichzäiteg eise Virdeel ka sinn, well duerch eist groussflächege Testen eis Donkelzif-fer méi niddreg ass wéi an anere Länner, a mir kënnen Persounen, déi keng oder nach keng oder nëmme weineg Symptomer hunn an awer ustiechend sinn, identifizéieren, isoléieren an hir Kontakter fannen an och testen. Sou kënnen mer potenziell Infektiounsfoyeren entde-cken an Infektiounsketten ënnerbrieche.

Niewent deem verbesserte Respekt vun de Gestes barrières - also deenen elementare Sa-achen: Distanz halen, Hänn wäschen an, an, an, Sensibiliséierung an Informatioun vun der Populatioun - ass déi groussugeluecht Teststra-

tegie en elementar wichtegt Element, fir d'Ent-wécklung vun der Pandemie zu Lëtzebuerg am Grëff ze behale respektiv erëmzekréien.

De Rapport vum Projet, an da kommen ech zum Schluss, gouf bei enger Enthaltung mat grousser Majoritéit an der Gesondheetskom-missioun gestëmmt. An ech bieden lech heimat, dat selwecht ze maachen, a géif , och den Accord vun der Fraktioun bréngen.

Ech soen lech Merci fir Är Opmierksamkeet.

► **Une voix.** - Très bien!

► **M. Fernand Etgen, Président.** - Merci vill-mools, Här Di Bartolomeo. Als éischte Riedner ass den honorablen Här Georges Mischo age-droen. Här Mischo, Dir hutt d'Wuert.

Discussion générale

► **M. Georges Mischo (CSV).** - Merci, Här President. Kolleginnen a Kollegen, am virlei-ende Projet bedeelegt sech de Staat mat 60,7 Milliounen Euro um Finanzement vun der zweeter Phas vum Large-Scale-Testing. An deem Montant ass keng TVA mat dran. Ech mengen, mir brauchen net op den Historique vum Large-Scale-Testing anzegoen. Ech wäert am Laf vu menger Interventioun e puer Remar-ken heizou maachen.

Et ass gewosst, dass Lëtzebuerg vill méi test wéi all déi aner Länner, leider net ëmmer mat de gewünschte Resultater a virun allem der néide-ger Perception vum den Tester am Ausland. D'Situatioun huet sech an de leschten Deeg dramatiséiert a mir sti virun enger grousser Eerausforderung.

Här President, Kolleginnen a Kollegen, erlaabt mir, dass ech am Ufank vu menger Interventioun kuerz op déi éischt Phas vum Large-Scale-Testing aginn! De Large-Scale-Test-ing ass ouni Zweifel eng gutt Saach. Wann ee sech awer ukuckt, wéi d'Regierung d'Organisa-tioun gehandelt huet, kann ee bal vu „Pleiten, Pech und Pannen“ schwätzen.

Och déi éischt Phas vum LST hätt missen aus-geschriwwen ginn. Dat ass awer net geschitt. Deemools huet den Haut-Commissariat à la protection nationale d'Tester kaaft an dem LIH (ndlr: Luxembourg Institute of Health) ge-schenkt. Wéi ass dat iwwerhaupt legal méig-lech? Well am Fong hätt och do missen e Ge-setz gestëmmt ginn. Wéi eng Laboe ware gefrot ginn, fir beim Large-Scale-Testing matze-maachen? Eng Rei vu Laboe si vun der Proze-dur net onbedéngt begeeschtert gewiescht. Hei sti vill Froen op an d'Saach behält e fade Bäigeschmaach.

Dat war awer net deen eenzegen Hic bei der éischer Phas vum LST. Et gouf eng ganz Rei Problemer, wéi een an de Kulissen esou héiert, wéi zum Beispill:

De Large-Scale-Testing ass mat Verspéidung ugelaaf.

D'Dateflëss waren net gutt genuch organiséiert.

Beim LST, awer och beim Contacttracing, gouf et Blocagen am Ministère de la Santé. Firwat?

D'Ministere Lenert a Meisch hunn de Large-Scale-Testing schonn Enn Abrëll annoncéiert. D'Santé huet sech awer érischt ganz spët, vill ze spët, hannert de Projet gestallt. Och do kann ee sech froen: Firwat? Vläch well et net hir eegen Iddi war.

D'Zil vun 20.000 Tester pro Dag ass bis elo nach net erreecht ginn.

Am Ufank gouf et bis elo bis zu enger Woch Waardezäit an elo ass et bal onméiglech, nach e Rendez-vous ze kréien.

► **Une voix.** - O!

► **M. Georges Mischo (CSV).** - No e puer Woche kourm eréischt den éischen Appell vun der Santé iwwert d'sozial Medien duerch eng Campagne, fir beim Large-Scale-Testing matze-maachen.

Mengen Informatiounen no war d'Meenung vun der Santé ganz laang, just Leit mat Symp-tomer ze testen.

Madamm Minister, hei sti vill Froen op an ech denken, d'Chamber hätt et verdéngt, hei déi néideg Äntwerten drop ze kréien.

Här President, Kolleginnen a Kollegen, elo awer zum Projet de loi, deen haut um Menü steet, dem Finanzement vun der zweeter Phas vum LST. D'Zil vun dësem zweeten Testdispo-sitif ass et, d'Evolutioun vun den Infektiounen ze iwwerwaachen an ze kontrolléieren. Déi rezent Evolutioun huet eis awer gewisen, dass d'Tester net duerginn, fir de Virus ze kontrol-léieren, mee datt entsprechend Mesurë mus-sen dozou geholl ginn.

An der zweeter Phas ginn dann also verschid-den Datumer gezielt an d'A gefaasst an dorëm-mer gëtt geplangt: d'Summervakanz an d'Re-touren, d'Schoulrentrée, d'saisonal Grippein-

fektiounen am Hierscht an am Wanter, d'Aller-hellgevakanz, d'Chrëschtvakanz oder nach d'Fuesvakanz.

Fir méi flexibel ze sinn, gëtt et och eng Equipe d'intervention mobile, déi direkt sur place kann testen, wann iergendwou méi Infektiounen fest-gestallt ginn. Hei wier et och sënnvoll, wann dës Ekippen preventiv agesat kéint ginn, wéi zum Beispill a Spideeler, Altersheimer an esou virun, wou et wichteg ass, dass keng grouss Infek-tiounsherden entstinn.

D'Strategie huet véier Achsen. Déi hu mer schonn am mëndleche Rapport ausféierlech geschildert kritt. Merci op dëser Plaz och nach eng kéier dem Rapporteur, dem Mars Di Bartolomeo, fir säin exzellente schrëftlechen a mëndleche Rapport.

Ech kommen dann zu deene véier Achsen, nämlech:

1. Critical-Population-Testing
2. Lux-Entry-Sites;
3. Populationtesting, a
4. Clustertesting oder Testing d'urgence.

A sengem Avis huet de Collège médical drop higewisen, dass d'Strategie ronderëm dës véier Achsen e ganz effikasse Moyen ass, fir d'Verbredung vum Virus kënnen an de Grëff ze kréien.

Meng Fro ass, ob dann am Ministère och schonn iwwerluecht gëtt: Wéi kann ee reagéieren, wann zum Beispill op enger vun deene véier Achsen héich Infektiounen festgestallt ginn?

Et wier sënnvoll festzeleeën: Wann zum Beispill op der Achs Lux-Entry-Sites vill Positiver festge-stallt ginn, declenchéiere mer déi an déi Mesu-ren. Domat kéinte mer evitéieren, dass et erëm esou kënnt wéi elo schonn esou dacks am De-confinement, dass, wa mir d'Resultater hunn, mir déi analyséieren an analyséieren an da Mesuren huelen, vun deene mir eventuell hof-fen, dass se kënnen hëllefen.

Domadder geet vill Zäit verluer. Mir musse vun enger Phas, wou mer just reagéieren, an eng Phas kommen, wou mer duerch déi Tester, déi mer maachen, kënnen anticipéieren.

D'Testcapacitéite sinn der ronn 53.000 an der Woch, also e bësse méi wéi d'Hallschent vun deenen 100.000 Tester d'Woch aus der éischer Phas.

Wat den Timing ugeet, sou leeft déi éischt Phas just de 27. Juli, also den nächste Méindeg, aus.

Am Projet ass drop higewise ginn, dass wéinst den Ausschreiwungsprozeduren net virun Enn August mat den éischen Tester ka gerechent ginn. Hei fänken déi nächst Froen un, well mer e Gap hu vu véier bis fënnf Wochen, mindes-tens:

Wat geschitt an dëser Transitionphas?

Wat kascht déi Transitionphas vu véier bis fënnf Wochen?

Wivill Tester sinn nach iwwreg aus der éischer Phas?

Gëtt e Bilan gemaach vun der éischer Phas?

Soll déi zweet Phas weiderhin iwwert den LIH lafen? Oder iwwerhëlt d'Santé?

Wat ass mat där externer Firma, déi d'Tester elo duerschféiert?

Eis war an der Kommissioun gesot ginn, all Ver-träg géifen de 27. Juli auslafen an duerno net verlängert ginn. Menges Wëssens ass déi zweet Phas elo ausgeschriwwen. Kann d'Madamm Minister dat confirméieren?

Wann dat esou ass, dann hunn ech nach eng Fro: Wat wier - ech weess, et ass ganz theoree-tesch, reng Theorie -, mee wat wier, wann d'Chamber de Projet dann elo haut net géif unhuelen? Et ass schonn dramatesch, dass e Marché vun iwwer 60 Milliounen Euro ausge-schriwwen gëtt, wou d'Finanzéierung nach net gestëmmt ass.

Firwat ass dat esou? Well erëm eng kéier am Santésministère net virugemaach ginn ass? Dese Projet hätte mer am Juni kënnen a Rou analyséieren, stëmme an d'Ausschreiwung esou organiséieren, dass d'Phasen 1 an 2 naht-loos hätte kënnen aneneen iwwergoen. Awer nee! Mir müssen dese Projet iwwert de Knéi brieche a stëmme dësen Text elo sechs Deeg, iert déi éischt Phas vum Large-Scale-Testing ausleeft.

D'CSV-Fraktioun huet scho ganz fréi drop higewisen, dass alles matzäit hätt misse preparéiert ginn, fir datt mir net also erëm an den Drock kommen. Konklusioun: Mir hanken awer erëm

hannendran, hunn de Projet de loi vill ze spéit abruecht. Elo hu mer erëm mindestens véier bis fënnf Wochen e Lach, wou erëm iergend-eppes gebastelt muss ginn, fir den Iwwergang ze assuréieren.

Fazit also: Och wa mir sécher net géint déi Tester sinn, sou si mir awer géint d'Aart a Weis, wéi d'Regierung hei virgaangen ass an den Dossier net esou virbereet huet, datt d'Chamber hir Aarbecht propper ka maachen. De Large-Scale-Testing ass eng gutt Saach, awer esou wéi d'Regierung et ugepaakt huet, ass et net nozevollzéien an net ze verstoen!

Nach generell eng Remark, wat d'Testen ugeet. D'Zuele sinn an deene leschte Woche ganz staark geklommen. Dat weist, datt mir mussen testen. Awer testen ass kee Selbstzweck. Vill Tester maache just Sënn, wann een déi richteg Konsequenzen draus zitt an déi noutwendeg kloer an novollzéibar Mesuren hält.

Bei den aktuellen Zuele brauche mer definitiv eng Tracingapp. Ech weess, mir ginn als CSV net midd et ze soen, mee d'Ausgangssituatioun huet sech an deene leschten zwou Wochen dramatesch verännert. An de Premier schéngt jo och net méi ganz kategorieesche géint esou eng App ze sinn, wann een him de Sonndeg den Owend opmierksam nogelauschert huet.

► **M. Mars Di Bartolomeo** (LSAP), *rappor-teur*.- D'Positione vum der CSV änneren am Minutentakt.

► **M. Georges Mischo** (CSV).- D'Regierung huet och de Sonndeg weider Mesuren ugekënnegt an d'Chamber këmmert sech elo esou séier wéi méiglech ëm déi legislativ Ëmsetzung dovunner.

Déi grouss Fro ass: Ginn dës Mesuren duer? Déi lescht Simulatioun, déi mer vun der Task-force kritt hunn, weist, datt eng Variant, déi se simuliert hunn, mat dem Eropfuere vun de Capacitéite vu manuellem Contacttracing, dem Eroffueren ëm 80 % vun de privaten Treffen an dem Pushe vum Teletavail déi bescht Erfolle-ger bréngt.

Schued, datt si net och zum Beispill simuliert hunn, wat eng Tracingapp géif bréngen. Kommt, mir lafen net erëm hannert der Musek an trauen eis elo schonn, eng Tracingapp ze maachen! Nëmmen da mécht de Large-Scale-Testing Sënn, selbstverständlech och all d'Geste-barriären, d'Verständnegheet an d'Disziplinn vun de Leit.

D'CSV-Fraktioun stëmmt dëse Projet mat a gëtt och den Accord fir dëse Projet de loi.

► **Une voix**.- A!

► **Plusieurs voix**.- Très bien!

► **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Merci vill-mools, Här Mischo. Nächsten ageschriwwene Riedner ass den honorabelen Här Gusty Graas. Här Graas, Dir hutt d'Wuert.

► **M. Gusty Graas** (DP).- Merci, Här Pre-sident. Ouni Zweifel huet eist Land déi Crise sanitaire an deene leschte Méint ganz gutt ge-riert. Ech mengen, a Rekordzäit goufen déi néideg Infrastrukturen amenagéiert. Et gouf zousätzlech Personal rekrutiert an et goufen och vill Hëllef virgesinn, fir datt eis Ekonomie net géif ze vill drënner leiden.

Natierlech goufen och mir hei zu Lëtzebuerg net vu steigenden Infektiounszuelen an deene leschte Méint verschount. Mir haten zum Beispill de 26. März en Héchststand mat 263 neie Fäll. An d'Guer war grouss, datt mer e Pic vun iwwer 300 Infizéierte pro Dag géifen hei zu Lëtzebuerg errechen.

Mee do kum ufangs Mee a mir haten d'Gefill, mir hätten dat Schlemmst hannerun eis: den 10. an de 17. Mee nëmmen zwou nei Fäll, den 1. Juni souguer nëmmen een neie Fall. Mee wéi oft am Liewen: Et kënnt anescht, wéi ee mengt. An zwar huet Enn Juni de Covid dunn den decken Hummer erausgeholl an huet awer du richteg zougeschloen, an zwar hate mer bis gëschter, wéi gesot, 5.995 Infizierter, mam Resultat, datt eenzel Experten elo vun enger sougenannter, kann ee scho soen, zweeter Well schwätzen.

Allerdéngs muss een dës Zuelen natierlech an dat richteg Licht setzen. Ech wäert och herno nach eng Kéier drop zrëckkommen. Datt an der Kommunikatioun elo och en Ënnerscheed gemaach gëtt zwësche Residenten an Netresi-denten ass eiser Meenung no richteg, wat natierlech d'Situatioun net onbedéngt weider positiv duerstellt. Mee et ass awer wichteg, datt mer deen Ënnerscheed do maachen.

Wéi kann een natierlech déi Pandemie do bekämpfen, soulaang nach kee Vaccin do ass? Do loosse mer ganz éierlech sinn: Bis de souge-

nannte Retter an der Nout do wäert sinn, wäert nach eng gutt Zäitche vergoen. Jiddefalls gëtt et de Moment gewësse Lichtblécker. Et gëtt 160 Impfstoffkandidaten an dovunner sinn der schonn 23 u Mënschen ausprobiert ginn. Mee bis datt wierklech dee Vaccin do ass, deen effi-kass ass, wäert allerdéngs nach eng Zäitche vergoen. Wat allerdéngs vläicht wichteg ass, ass, datt awer elo schonn déi eenzel Regierun-gen, an ech denken elo awer virun allem och op EU-Niveau, sech Gedanke maachen, wéi herno d'Veerdeelungspläng sollen ausgesinn.

Bis dohinner gëllt et also nach ëmmer, déi néi-deg Reegelen ze respektéieren. Ech mengen, et huet kee Wäert, se ëmmer erëm hei ze widder-huelen. Ech wëll awer nach eng Kéier hei mäi Fraktiounschef, de Gilles Baum, zitieren, dee vum „HOM“ geschwat huet: den H fir Hänn wäschen, den O fir Ofstand halen an den M fir d'Mask undoen. Ech si linguistesche net esou staark wéi aner Leit heibannen, soss géif ech dat nach op e puer Sprooche maachen. Mee ech loosse dat awer zumindest elo emol léiwer sinn.

► **M. André Bauler** (DP).- Maacht lech net méi kleng, wéi Der sidd!

► **M. Mars Di Bartolomeo** (LSAP).- Soll ech lech hëllefen?

(*Hilarité*)

► **M. Gusty Graas** (DP).- Jiddefalls eppes ass ganz kloer: Mir mussen eis ganz sécher och an Zukunft un déi Reegelen halen. Et ass natier-lech schwéier, besonnesch elo an de Summer-méint. An ech mengen, d'Ursaache si bekannt, firwat datt d'Zuel vun den Infektiounen erëm an d'Luucht gaangen ass. Mee et ass, wéi gesot, grad zu dëser Zäit, an der Summerzäit, schwéier, gewësse Reegelen ze imposéieren, besonnesch wat eeben, wéi gesot, dat soziaalt Liewen ubelaangt.

Natierlech bedeuten déi nei Tester net onbe-déngt méi héich Zuelen un infizéierte Persoun-en. Et ass grad dee Message, dee mer ëmmer erëm musse gebetsmühlenartig eriwverginn. Well eppes ass ganz kloer: Wa mer déi Tester net géife maachen, dann hätte mer eng Don-kelziffer, déi ouni Zweifel vill méi héich wär.

Et muss een einfach schonn dee fundamen-talen Ënnerscheed maachen tëschen offiziellen Infizéierten an tatsächlechen Infizéierten. An dat ass dat, wat ëmmer ënnerstrach muss ginn, well grad manner Tester féieren u sech zu méi Infektiounen. Et brauch ee kee Spezialist ze sinn, fir déi Logik ze verstoen. Dowéinst si mer um richteg Wee, wa mer elo méi testen. An dee Message musse mer duerfir eriwverbrén-gen an och zu de Leit soen: „Zéckt net! Loosst lech testen!“

An ech soen awer ganz éierlech - bon, en ass elo net heibannen -: Ech war awer e bëssen er-féiert, wéi d'lescht Woch en ADR-Politiker hei um Pult stoung an dee fräi a fromm gesot huet, hie géif sech net teste loosse. Ech fan-nen dat irresponsabel!

► **Plusieurs voix**.- Très bien!

► **M. Gusty Graas** (DP).- Ech fannen, grad mir als Politiker, mir gi Messagen eraus. Mir verlaangen, datt dobausse maximal soll getest ginn an da kënnt een hei op d'Tribün an dee seet fräi a fromm: „Ech loosse mech net testen.“ Bon, do ka jiddweree sech seng Meenung driw-wer maachen, mee perséinlech fannen ech dat op alle Fall alles aneres wéi responsabel.

An et ass och méi sënnavoll, zu dësem Zäitpunkt flächendeckend ze teste wéi zum Beispill An-ticorpstester ze maachen. Déi géifen zwar indi-viduell ouni Zweifel eppes bréngen, mee fir de Moment géif dat awer keng grouss Roll spille fir déi allgemeng Gesondheet, well déi u sech eréischt e Wäert hunn, wa ronn 60 % vun der Populatioun eng kollektiv Immunitéit entwéckelt hunn.

Natierlech ass dat Ganzt hei och eng logistesche Erausforderung. A contrairement zu deem, wat den CSV-Spriecher elo hei virdru gesot huet, sinn ech der Meenung, datt dës Regie-rung wierklech mat immensem Asaz versicht huet, déi éischt Phas iwwert d'Bün ze bréngen, versicht huet, ganz viles an dësem Land ze errechen, fir datt mer beschtméiglech duerch déi Kris kommen.

► **M. André Bauler** (DP).- Très bien!

► **M. Gusty Graas** (DP).- Ech kommen herno nach eng Kéier zrëck op verschidden CSV-Aus-serungen. Ech fannen dat och zum Deel net appropriiert, fir dann elo op eemol erëm esou pauschal hei ze behapten, wéi wann d'Regie-rung ... A mir schwätzen net nëmme vun der Regierung. Sécher, d'Regierung huet d'Respon-sabilitéit, gëtt u sech de Mot d'ordre eraus, wéi et soll lafen. Et muss een awer och un déi Hon-nerten an déi Dausende Leit denken, déi sech an deene leschte Wochen a Méint mat vollem Asaz derfir agesat hunn, datt mir hei zu Lëtze-buerg, kann een awer nach soen, plus ou

moins mat engem bloen A duerch d'Kris komm sinn.

A wéi gesot, déi enorm logistesche Erausfuerde-rung! Et goufe jo zënter dem 25. Mee an dem 10. Juli 940.000 Bréiwer erausgeschéckt. Och do muss een awer soen: Dat ass awer eng Leeschtung! Dat geet net einfach esou, och wa Maschinnen natierlech do hëllefen. Leider hunn, wéi gesot, nëmme 17,5 % un den Tester participéiert. Et mussen also nach méi Ustreng-un-gen an deem Sënn gemaach ginn, datt mer den Taux bedeitend an d'Luucht gesat kréien. Ech hoffe jiddefalls net, datt den Dag eng Kéier muss kommen, datt mer soe mussen: „Den Test gëtt obligatoresch.“

Déi zweet Phas ass ouni Zweifel jo méi prezis wéi déi éischt Phas, quitte datt manner Tester gemaach ginn. Mee et ass scho virdrun hei erwänt ginn: Et gëtt elo méi cibléiert getest! Et ass jo och virgesinn, datt déi Tester elo iw-ber 30 Woche gemaach ginn, wat jo och ganz kloer seet an ënnersträicht - an ech maache mech dann hei zum Interpret vun de Spezia-listen -, datt mer där Kris do leider vun haut op muer nach net lass sinn.

Well eppes ass sécher: Et wäert keen approp-riéierte Vaccin a kuerzer Zäit hei ginn! An dann därf een net vergiessen: Elo gi mer zwar an de Summer eran, mee och den Hierscht kënnt an och de Wanter kënnt. An da weess ee jo, wat nach zousätzlech op eis kann duerkom-men: Dat ass erëm eng normal Grippewell. Et ass also wichteg, datt mer och elo schonn drop hiweisen, datt d'Leit sech schonn do géint déi normal Gripp géifen impfe loosse.

Et ass och wichteg, datt d'Leit no engem kloer Konzept erausgesicht ginn. Et ass hei vun deene véier Kategorië geschwat ginn. Ech ginn elo net méi weider an den Detail, mee et ass awer novollzéibar, datt et awer Kategorië gëtt, déi eng absolutt Prioritéit hunn. An ech denken do un déi Leit, déi virun allem vulnerabel sinn. Da si mer ganz séier bei deene Leit, déi an de Spideeler schaffen. A leider sinn ech där Deeg elo gewuer ginn, datt sech souguer elo nach eng Rei Dokter an engem Spidol ugestach hunn. Et ass also wichteg, datt grad déi Leit, déi dagdeeglech potenzielle Geforen, méi grouse potenzielle Geforen, ausgesat si wéi mir, an enger éischer Phas da reegelméisseg getest ginn.

An duerfir ass et och net méi wéi normal, datt eng Persoun vläicht an deene leschten dräi Wochen souguer dräi- bis véiermol geruff ginn ass, fir sech testen ze loosse. Ech mengen, et ass méi sënnavoll, datt eng Infirmière sech teste léisst, wéi datt eng eeler Persoun, déi eleng doheim wunnt an nach kaum virun d'Dier geet, reegelméisseg soll getest ginn.

Natierlech si mer ganz séier beim Contacttra-cing. Dat ass natierlech och d'Reckgrat vun enger fräier Gesellschaft. Jiddefalls, wann dat net de Fall wär, da misste mer nach zousätzlech Aschränkunge virgesinn, an ech mengen, dat wëllt awer keen hunn.

Zum Contacttracing hunn ech awer och nach eng Fro, eng Iwwerleung. Den Direkter huet där Deeg gesot, datt d'Santé deelweis iwwerfuert wär, datt se net genuch Leit hätten, fir déi Contacttracingen nozevollzéien. Dat gëtt engem awer e bësselchen ze beden-ken. Och do muss een also vläicht en Opruff no bausse maachen - ech weess, datt do um Niveau vun der Santé ganz vill Ustrengunge gemaach ginn, fir deem entgéintzewirken -, datt awer vläicht esou vill wéi méiglech Leit sech an dëser Situatioun mellen, déi da géifen hëllefen, deem Problem entgéintzekommen.

Jiddefalls, wa mer net dee Contacttracing maa-chen, dann hunn och déi breet Tester net allze vill Wäert. Bon, et mierkt ee jo, an ech men-gen, de Mars Di Bartolomeo, deem ech Merci soe fir säi ganz engagéierte Rapport, schréft-lech an och mëndlech, huet schonn drop higewi-sen, datt mer hei gläich musse méi Englesch wéi Lëtzebuergesch schwätzen. Ech kann dat do novollzéien. Ech sinn och der Meenung: Kommt, mer versichen, alt erëm e bësselche Lëtzebuergesch Termen ze gebrauchen!

► **Une voix**.- Très bien!

► **M. Gusty Graas** (DP).- An de Staatsrot huet jo zumindest emol den Titel vum Gesetz vum Engleschen op Franséisch iwwersat, wat jo awer och dann nozevollzéien ass.

An dem Gesetz si jo elo 60,7 Milliounen virge-sinn. Dat kléngt op den éischte Bléck natierlech wéi e ganz héije Chiffer, mee dat musse mer awer an de Kontext setzen. Jiddefalls ass et esou, datt 60 Milliounen, fir preventiv ze han-delen, a mengen Aen oder an eisen Aen, jidde-falls mat Sécherheet net iwwerdréiwwe sinn, wa mer kucken, datt mer elo scho bal 100 Milliounen a medezinnescht Material investéiert hunn, datt mer zeg Honnerte vu Milliounen richteger-weis och nach an d'Ennerstëtzung vun der Éko-nomie gestach hunn. Dann, mengen ech, brauch ee sech awer net allze vill auszeloossen

iwwert de Coût vu 60 Milliounen, deen awer méi wéi justifiéiert ass, fir hei, wéi gesot, déi Initiativen elo ze huelen.

Natierlech muss den Aspekt vum Marché pu-blic hei matdiskutiert ginn. Dat ass hei scho geschitt. Déi eng Fro, déi sech natierlech op-drängt ... Ech sinn iwwerzeegt, datt déi aner Länner - an ech kommen herno nach kuerz drop zrëck -, déi jo elo mam béise Fanger op eis weisen, wäerten an deenen nächste Wochen op eemol nozéien, wa se d'Méiglech-keeten hunn. D'Fro, déi ee sech duerfir awer muss stellen, ass, ob net vläicht op eemol kéint eng Penurie un Tester kommen.

Mir hu jo elo d'Ausschreiwung. Déi ass jo haut an de Medie gewiescht. Dat wäert jo dann an deenen nächste Woche lafen. Mee d'Fro, déi awer muss gestallt ginn: Wann elo op eemol d'Demande no Tester awer drastesch géif an d'Luucht goen, kéinte mer net awer vläicht an e gewëssenen Enkpass kommen? Ech ginn der-vun aus, datt d'Madamm Lenert engem dorop éischer kann eng Äntwert ginn.

Här President, Dir Dammen an Dir Hären, enttäuscht muss een allerdéngs sinn iwwert d'Reaktioun vu verschiddene Länner, wann een elo gesäit, wéi Lëtzebuerg trotzdeem, vun den Nopeschlänner manner, mee awer vun anere Länner, gesi gëtt. Mir ginn do op orange, op rout Lëscht gesat. A verschidde Länner, do dä-erfe mer praktesch net méi eran! Et huet ee bal d'Gefill, déi Länner hätten Angscht virun eis. Dat ass et an der Geschicht nach ni ginn! Mir haten ëmmer Angscht virun anere Länner. Mee esou änneren d'Zäiten.

Mee et muss een awer ganz éierlech sinn: Dat do fannen ech schonn zum Deel onfair! Well all déi, déi Lëtzebuerg op eemol esou als en Hort vu lauter Infizéierte gesinn, solle sech awer vläicht emol méi am Fong mat der Problematik auserneesetzen, solle sech emol Gedanke maa-chen: Majo, firwat sinn déi Zuelen entstanen? An da géife se awer ganz séier erausfannen, datt se jiddefalls mat hiren Iwwerleungen net um richteg Wee sinn.

Duerfir ass et och wichteg, datt mir déi bescht-méiglech Erklärungen no bausse ginn. An hei muss een dann eis Regierung luewen: de Staatsminister, deen dat um Sommet gemaach huet; den Ausseminister, deen net midd gëtt, dobaussen drop hinzewiesen, datt een déi Zuele misst anescht interpretéieren. Och d'Ma-damm Gesondheitsministesch mécht dat mat hiren Homologen. Dat ass och richteg esou. An och mir sollen derzou bäidroen, do, wou mer d'Méiglechkeet hunn, fir datt awer dat Ganzt emol an dat richteg Licht gesat gëtt.

Firwat schwätze mer net vun der Zuel vun den Doudegen hei zu Lëtzebuerg? Déi ass jo quasi stabil. An anere Länner ass dat jiddefalls net de Fall. An dowéinst, wéi gesot, musse mer op deem Gebitt nach vill méi aktiv ginn. Et ass och e bësse schued, datt ee grad um europäeschen Niveau déi Solidaritéit do awer muss vermës-sen.

An ech hoffe wierklech ganz staark, datt mer net erëm an deen Zenario zrëckkommen, datt op eemol deen een oder deen anere Partner op d'Iddi kënnt, fir d'Grenzen erëm deelweis oder souguer ganz zouzemaachen. An et soll een dann och emol e bësselchen an anere Länner kucken. Eisträich, dat sech am Ufank gewisen huet - wéi soll ech soen? -, wéi wann et dee grouse Gerant vun der Kris wier, féiert elo erëm ...

(*Interruption*)

Ass dat fir mech?

► **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Nee, guer näischt, Här Graas. Fuert Dir roueg weider! Loosst lech net stéieren!

► **M. Gusty Graas** (DP).- Jo, datt Eisträich, wéi gesot, elo erëm Maskeflucht aféiert, datt d'Fransouse sech erëm deelweis aféieren. Mir hate se ni, wéi mir se bis agefouert haten, ofge-schafft. Och dat soll een dann emol eng Kéier daitlech hei soen. Duerfir, ech hoffen, datt déi Länner, deenen ech jiddefalls alles anescht, wéi eppes Schlechtes wënschen, an deenen nächste Wochen awer vläicht agesinn, datt dee Wee, dee mir ginn, ouni Zweifel dee richtegen ass.

Här President, Dir Dammen an Dir Hären, sécher wäerten d'Lëtzeburger dëst Joer man-ner Vakanz maachen, mee se wäerte Vakanz maachen, an zu Recht, vläicht an engem méi klengen Radius, wéi dat fréier de Fall war. Si wä-erte vläicht méi den Auto notze wéi de Fliger. An dowéinst fannen ech et awer richteg, datt elo versicht gëtt, nach zousätzlech Plazen ze amenagéieren, wou dann eeben Tester gemaach ginn. Et gëtt hei vun der Gare geschwat. Ech hat och an der Kommissioun scho proposéiert, datt ee sech soll Gedanke maachen, ob een net am Ëmfeld vun den Hauptautobunnachsen och vläicht soll esou zousätzlech Teststatiounen amenagéieren, wou

Leit, déi aus der Vakanz erëmkommen, dann d'Méiglechkeet kréien, sech do ze testen.

Ech fannen et och ganz gutt, datt do mat den Touroperatoren zesummegeschafft gëtt, fir dat, wéi gesot, nach besser an de Grëff ze kréien.

E Wuert dann awer och nach zu deene berüümt-berüchtigte Kaarten, déi déi lescht Wochen, déi lescht Deeg opgetaucht sinn. Och do ass een awer e bësse verwonnert. Et ass nach net laang hier, do hu Verrieder vun der Oppositoun hei verlaangt, et misst méi Transparenz kommen, et misst méi matgedeelt ginn iwwert d'Situatioun. Elo sinn e puer Kaarten eraus, a scho war dat erëm net gutt, schonn ass op eemol gesot ginn, dat wier eng Diskriminatioun vis-à-vis vu verschiddene Kantonen.

Also, ech kommen aus dem Kanton Esch. Ech kommen aus där, mengen ech, siwengrësser oder sechstgrësser Gemeng aus dem Süden. Ech soen awer ganz éierlech: Et ass awer elo net, datt ech mech schockéiert fillen, well do op eemol meng Gemeng och mat an enger Regioun ass, ...

► **Une voix.** - Nee.

► **M. Gusty Graas (DP).** - ... wou elo vläicht méi Infizierter sinn. Et ass éischters emol eng ganz normal Entwécklung. Et ass vill méi eng héich Densitéit vun der Populatioun. An zweets soll een dat awer elo net nutzen, fir dann do Regioun géint Regioun auszuspielen. Mir sinn ee Land, wannechgelift! An dat huet och seng Ursaache vläicht. Dowéinst ass dat net ganz korrekt, wann een elo ufänkt, déi Kaarten hei a Mësskredit ze setzen.

► **Une voix.** - Ganz gutt!

► **M. Gusty Graas (DP).** - Vläicht dann nach eng allgemeng Remark zum Schluss, Här President. Et kann een d'Situatioun net verharmlosen. Ech wëll dat och net maachen. Et ass eng schwiereg Situatioun. Ech mengen, warscheinlech keen heibannen huet bis elo esou eng Period a sengem Liewe matgemaach. Mee loosst mer awer och ganz éierlech sinn: Et gëtt vill schlimmer Situatiounen! Mir brauchen nëmmen iwwert d'Grenzen ze kucken, da gesi mer, wat wirklech Schwieregkeeten a Problemer vun enger Gesellschaft sinn, ouni datt ech dat hei wëll minimiséieren.

Et ass elo rezent e Sondage erauskomm, wou d'Leit zum Beispill hei zu Lëtzebuerg gesot hunn, 82 % hätte bis elo keng Abousse vun hirem Akommes gehat. Da sinn natierlech nach 18 %, déi dat net kënne behaupten. Ech mengen, datt Efforte muss gemaach ginn, besonnesch fir déi Leit, déi hei ënnert der Kris leiden. Dat ass ganz evident an dat ass jo och geschitt.

An duerfir, muss ech awer soen, fannen ech et net appropriéiert, net gutt, wann awer elo vu verschiddener Säit aus eng defätistesche Approche geholl gëtt, wa versicht gëtt, praktesch Zizanie ze seien, wa versicht gëtt, eng Situatioun schlecht duerstellen, wa versicht gëtt, duerstellen, wéi wann d'Regierung näischt am Grëff hält, wa versicht gëtt, wéi wann dat Land net hei e Maximum un Efforte gemaach hält, fir d'Situatioun beschtméiglech ze geréieren.

An ech muss awer éierlech soen: Wéi ech de leschte Samschden am „Lëtzeburger Wort“ den Artikel vum President vun der CSV gelies hunn, dee jo eng ganz Säit hat - ech hunn en trotzdeem gelies! -, wat deem awer do mat Wierder hantéiert huet! Natierlech ass d'Oppositoun do, fir op Schwächen hinweisen, mee wann een awer pauschaliséiert an dann op eemol vu „vermasseltem Deconfinement“ schwätzt, an dat géif derzou bäidroen, datt d'Liewensperspektive géifen „erschüttert“ ginn.

Hutt Der et net gelies, Här Roth? Maja, da liest et emol. Et war de leschte Samschden!

(**Interruption**)

Ech fannen dat ass jiddefalls ... Nee ech fannen ...

► **M. Marc Spautz (CSV).** - Här Graas, et verdeegt keen en hei.

(**Brouhaha**)

► **M. Gusty Graas (DP).** - Här Roth, Dir liest dach awer secher all Dag d'„Wort“.

► **M. Marc Spautz (CSV).** - Nee, et verteidegt keen en hei, Här Graas.

► **M. Claude Wiseler (CSV).** - Dir sot „pauschaliséiert“. Wann Dir sot: „Et ass alles richtig gemaach ginn. Dës Regierung huet alles - alles! -, all Komma richtig gesat“, nennt Der dat net och eng Pauschalisierung?!

► **M. Gusty Graas (DP).** - Nee, hien huet vun engem „vermasseltem Deconfinement“ geschwat. „Vermasselt“!

► **M. Claude Wiseler (CSV).** - Ech hu gesot: „... hunn alles richtig gemaach“.

► **M. Gusty Graas (DP).** - Dat huet jo kee behaapt!

► **M. Claude Wiseler (CSV).** - Dir hutt et elo just gesot.

► **M. Gusty Graas (DP).** - Nee, nee, nee.

► **M. Claude Wiseler (CSV).** - Dir hutt et elo just gesot!

► **M. Gusty Graas (DP).** - Dann hutt Der mer net richtig nogelauschert.

► **M. Claude Wiseler (CSV).** - Ech hunn lech souguer ganz richtig nogelauschert!

► **M. Gusty Graas (DP).** - Ech hu souguer, au contraire, lech opgefuerdert, ...

► **M. Mars Di Bartolomeo (LSAP).** - An alles falsch gemaach!

► **M. Gusty Graas (DP).** - ... Är Roll konstruktiv ze spillen an op déi Punkten hinweisen, déi effektiv vläicht net onbedéngt esou gelaf sinn, wéi se sollten. Dat ass och Äre Rôle. Mee et ass awer falsch, wann ee pauschal eppes seet, besonnesch an dëser Zäit. Besonnesch an dëser Zäit, géif ech awer éischter mengen, solle mer e Maximum un Eenegkeet weisen!

► **Plusieurs voix.** - Très bien!

► **M. Gusty Graas (DP).** - A wou wirklech dës Regierung an Dausenden an Dausende Leit sech mat vill Engagement hierginn hunn, datt déi Kris beschtméiglechst geréiert gëtt, wann een da pauschal einfach seet: „Et ass alles schlecht!“, gleeft mer, ech mengen net, datt Der do um richtige Wee sidd, éischter au contraire!

► **M. Claude Wiseler (CSV).** - Dir sot pauschal: „Et ass alles gutt!“ Dir hutt eis keng Lektuon ze maachen, wat mir ze maachen hunn!

(**Interruptions et coups de cloche de la présidence**)

► **Mme Martine Hansen (CSV).** - A mir hunn net pauschal gesot, et wär alles schlecht.

► **M. Gusty Graas (DP).** - Ben, ech kann lech awer och, wann Der wëllt, Här Wiseler, nach den Här Jean-Claude Juncker hei zitieren aus engem „Tageblatt“-Artikel, ...

► **M. Claude Wiseler (CSV).** - Ech kann lech och nach ganz vill aner Leit zitieren, wann Der dat wëllt.

► **M. Gusty Graas (DP).** - ... da kritt Der awer nach méi Problemer ze argumentéieren.

► **M. Claude Wiseler (CSV).** - Ech hunn iwwerhaupt keng Problemer ze argumentéieren. Ech lauschten lech just no an da sinn ech erschreckt.

► **M. Gusty Graas (DP).** - Soll ech lech dat da virlesen, wat den Här Juncker geschriwwen huet? Hutt Der et gelies? Ma da wësst Der et jo. Majo dann! Naja, kommt!

► **M. Claude Wiseler (CSV).** - Wat ass „naja“?

► **M. Fernand Etgen, Président.** - Här Graas, erlaabt Der, datt den Här Roth lech eng Fro stellt?

► **M. Claude Wiseler (CSV).** - Wat ass „naja“? Sot!

► **M. Gusty Graas (DP).** - Majo: „Politiker in Regierungämter haben auch die Pflicht, Schaden dadurch abzuwehren, dass man die Menschen nicht in Angst und Schrecken versetzt.“ An dat gëllt net nëmme fir d'Memberen aus der Regierung, mee dat gëllt, fir mech jiddefalls, fir all Politiker zu dëser Zäit.

► **M. Claude Wiseler (CSV).** - Et ass alles schéin an et ass alles gutt, he?

► **M. Gusty Graas (DP).** - Nach eng Kéier: Selbstverständlech, ech mengen, Dir sidd an Ärem Rôle, op Schwaachstellen hinweisen. An et gi Schwaachstellen!

► **M. Sven Clement (Piraten).** - E schéint Bisounours-Land!

► **M. Gusty Graas (DP).** - Mee awer ëmmer esou ze pauschaliséieren an dësen Zäiten ass net gutt fir d'Zesummeliewen hei zu Lëtzebuerg. An ech weess, Dir huelt näischt vu mir of, et ass mer och nach egal, ech soen lech et awer: ...

► **M. Claude Wiseler (CSV).** - Dat wonnert eis och net.

► **M. Gusty Graas (DP).** - Ech géif awer trotzdem an Ärer Plaz e bësselche méi lues maachen.

► **Mme Octavie Modert (CSV).** - Et geet net ëm d'Erschrecken, et geet ëm d'Warne virum Virus.

► **M. Gusty Graas (DP).** - Onofhängeg dovunner, Här President, ...

► **M. André Bauler (DP).** - En Zitat vum Här Juncker.

► **M. Gusty Graas (DP).** - ... Dir Dammen an Dir Hären, mir als Demokratesch Partei si ganz

kloer fir de Large-Scale-Testing. Ech sinn zwar net gutt am Engleschen, mee et ass plus ou moins richtig eriwuerkomm, jo.

► **M. Fernand Etgen, Président.** - Här Graas, den Här Roth wëllt lech eng Fro stellen.

► **M. Gusty Graas (DP).** - Hei, e soll mer nach eng Minutt ginn, da sinn ech fäerdeg.

► **M. Gilles Roth (CSV).** - Gutt.

► **M. Gusty Graas (DP).** - Jo. Jiddefalls, mir sinn och der Meenung, datt dat breetgefächert Testen - da loosse mer et emol esou ausdrécken - awer och derzou bäidréit, datt mer net brauchen en neie Lockdown ze hunn. Et ass fir eis de Moment jiddefalls dat wierksamst Mëttel. An ech sinn iwwerzeegt, datt am Endeffekt och déi Länner ronderëm, an aner Länner, wäerte mierken, datt dat de richtige Wee ass an datt se eng aner Vue op Lëtzebuerg kréien.

An deem Sënn jiddefalls steet d'Demokratesch Partei ganz kloer hannert deem Gesetz hei. Ech soen lech Merci fir Är Opmierksamkeet.

Ech ginn awer ganz gär dem Här Roth nach ... Pardon, Här President, dat ass net u mir.

(**Hilarité**)

► **M. Fernand Etgen, Président.** - Merci villmools, Här Graas. Ech géif dem Här Roth d'Wuert ginn, fir dem Här Graas eng Fro ze stellen.

► **M. Gilles Roth (CSV).** - Sot, Här Graas, ech wollt lech och wirklech net hei bremsen. Mir hunn och alleguerten hei Är Lektuonen zur Kenntnis geholl, wat mer sollte kritisieren, wat mer net sollte kritisieren, dass mer d'„Wort“ sollte ganz liesen, an ech weess net Gott wat nach.

Mee ech stellen lech da just eng Fro. Dir sidd dach och nach niewebäi President vum Beneluxparlament.

► **M. Gusty Graas (DP).** - Jo.

► **M. Gilles Roth (CSV).** - Wat hutt Dir dann an där Fonctioun ënnerholl, fir dass Lëtzebuerg net méi op der oranger Lëscht bei de Belsch steet?

► **M. Fernand Etgen, Président.** - Ech ginn d'Wuert zrëck un den Här Graas.

► **M. Gusty Graas (DP).** - Ech sinn zwar elo ganz verwonnert, well déi Persoun, déi mir déi Fro gestallt huet - just als Informatioun -, ass Member vum Beneluxparlament.

(**Hilarité**)

► **M. André Bauler (DP).** - Hat en lech dann drop opmierksam gemaach?

► **M. Gusty Graas (DP).** - Dir waart virun dräi Wochen hei am Sall. Mee warscheinlech hutt Der mir net nogelauschert, wat ech och nach verstinn. Mee dat ass awer net schlëmm. Mee dann hat Der awer deemools schonn eng Äntwert op Är Fro.

► **M. Sven Clement (Piraten).** - Du stoung mer nach net op der Lëscht!

► **M. Gusty Graas (DP).** - Deemools hu mir eis schonn zum Beispill géint d'Schlëissung vun de Grenzen ausgeschwat. Mir hunn e Brëif geschriwwen un déi dräi Premieren aus deenen dräi Länner.

An Dir braucht lech guer keng Gedanken ze maachen, Här Roth: De Bureau vum Beneluxparlament kennt reegelméisseg zesommen, an dat dote wäert mat Sécherheet och ee vun de Punkte sinn, deen déi nächste Kéier am Fong wäert diskutéiert ginn.

Ech soen lech Merci.

► **Plusieurs voix.** - Très bien!

► **M. Gilles Roth (CSV).** - Also, Här President. Ech wëll awer elo nach soen: Dat do ass awer elo e bëssen aus dem zäitleche Kontext gerass, well deem Dag no där Sitzung vum Beneluxparlament si mir nach ganz gemittlech an d'Belsch gefuer.

Ech hunn lech eigentlech d'Fro gestallt: Wat hutt Der gemaach, nodeems Lëtzebuerg op déi orange Lëscht komm ass? A wann ech dann Är Äntwert elo awer e bëssen novollzéien, da gesinn ech, dass Der do näischt gemaach hutt.

► **Plusieurs voix.** - Très bien!

► **M. Fernand Etgen, Président.** - Merci villmools, Här Roth.

► **M. Gusty Graas (DP).** - Ganz kuerz nach.

Fir d'éischt muss ech emol feststellen, datt den Här Roth wëllt oflenke vun deem, wat ech gesot hunn iwwer seng Partei. Dat ass emol dat Eischt.

Dat Zweet ass: Här Roth, leider sidd Der net am Bureau vum Beneluxparlament.

► **M. Gilles Roth (CSV).** - Nee.

► **M. Gusty Graas (DP).** - Maja, soss wësst Der, datt selbstverständlech dat doten ee vun

de ganz grouse Sujeten ass an datt mer net méi spéit wéi d'lescht Woch nach eng Reunion hatten. A mir wäerten och an den nächste Wochen nach Reunionen hunn, wou dat dote ganz kloer wäert zur Sprooch kommen.

Merci.

► **Une voix.** - Très bien!

► **M. Fernand Etgen, Président.** - Merci villmools, Här Graas, fir déi Prezisiounen. An da ginn ech d'Wuert weider un déi honorabel Madamm Josée Lorsché. Madamm Lorsché, Dir hutt d'Wuert.

► **Mme Josée Lorsché (déi gréng).** - Merci, Här President. Also, ech sinn och am Beneluxparlament, an ech kann nëmme bestätegen, wat de President vum Beneluxparlament elo hei erkläert huet. D'Beneluxparlament hält sech deem Theema ganz eescht un. Dat war eng vun de Prioritéiten an der leschter Zäit.

Här President, Dir Dammen an Dir Hären, op der europäescher Kartografie vun de Covid-19-Infektione stécht dee kleng Punkt, kann ee bal soen, deen eist Land duerstellt, wéinst senger roudere Faarf an d'Aen. Op där Kaart gëtt Lëtzebuerg jo neierdénks als ee vun de gefeierlechste Flecken an Europa duergestallt.

Här President, ech sinn iwwerzeegt, datt aner Länner, wa se méi genee géife kucken, wat mir zu Lëtzebuerg maachen a wéi grouss eis Efforte sinn, d'Situatioun da méi nuancéiert géife kucken. An ech sinn och iwwerzeegt, datt se dann d'Efforten, déi zu Lëtzebuerg gemaach ginn, géifen unerkennen.

Domat mengen ech ganz genee d'Efforten, déi mir zu Lëtzebuerg souwuel am Teste wéi och am Retracciere maachen, natierlech ënnert der Bedéngung, datt sech och an Zukunft genuch Leit fannen, déi den Tracing dann och realisieren. Do gëllt et natierlech ze mobiliséieren. An ech begrëssen, datt d'Regierung dat de Moment ganz geziilt mécht. D'Zil muss et nach ëmmer sinn, datt mer keng App mussen hei op Lëtzebuerg bréngen, well et nach ëmmer an eisen Aen net de richtige Wee ass. Eng App kënnt net jiddwerengem zegutt, eng App ass éischter eng Spillsaach vun der digitaler Uewerschicht.

► **Une voix.** - Très bien!

► **Mme Josée Lorsché (déi gréng).** - Jiddefalls dës Efforten...

► **Une voix.** - Wie seet dat?

► **Mme Josée Lorsché (déi gréng).** - Esou gëtt et vun däitschen Dokteren zu Berlin genannt. Ech hunn en Dokter zitiiert, deen zu Berlin a prekäre Milieue schafft, ...

► **M. Claude Wiseler (CSV).** - Ass dat dann och Är Meenung?

► **Mme Josée Lorsché (déi gréng).** - ... deen d'Tracingapp esou duergestallt huet. Ech hunn dat schonn an enger anerer Ried zitiiert, wou ech den Dokter och genannt hunn.

► **M. Claude Wiseler (CSV).** - Ass dat och Är Meenung?

► **Mme Josée Lorsché (déi gréng).** - Wat gelift?

► **M. Claude Wiseler (CSV).** - Ass dat och Är Meenung?

► **Mme Josée Lorsché (déi gréng).** - Ech sinn och der Meenung, datt Appen doduerch, datt se net gutt installéiert kënne ginn op bëllegen Handyen, nëmmen deene Leit zeguttkommen, déi sech en deieren Handy kënne leeschten. Dat gëtt an Däitschland elo esou gesinn, an déi Erfahrung ass och schonn dokumentéiert. Ech loosse lech déi Artikelen gären zoukommen.

Jiddefalls féieren d'Efforten derzou, datt mir zu Lëtzebuerg praktesch zu engem Fréwarnsystem fir déi ganz Groussregioun gi sinn, well wann d'Infektione an eiser Regioun klammen, da si mir déi Éischt, déi dat erkennen. A wa sech eng Entspannung undeit, da si mir dat och.

An deem Sënn hunn eis Nopeschlänner eigentlech all Interët drun, solidaresch ze si mat eis a grenziwwerschreidend mat eis zesummenzeschaffen, well d'Zesummenaarbecht jiddwerengem zegutt kënnt.

Duerfir war ech frou, de Moien an der Santéskommissioun gewuer ze ginn, dass eis Zesummenaarbecht mam Saarland a mat dem Rheinland-Pfalz um gudde Wee ass a scho gutt funktionéiert. Wat awer nach méi problematesch ass, ass déi mat der Lorraine an der Wallonie, wou eigentlech nach vill Sputt no uewe bleift, wat awer net u Lëtzebuerg hänt. Jiddefalls wiere mer eis dergéint, datt de Kampf géint

d’Pandemie zu engem Kampf géint Länner an Natiounen gëtt, esou, wéi wann de Virus eng national Identitéit hätt.

Eis geet et vill méi drëms, den europäesche Gedanken och a grad a Pandemiezäiten héichzhalen, d’Efforten tëschent de Länner ze bündelen a vuneneen ze léieren. Dat setzt natierlech viraus, datt all Land seng Verantwortung op sengem Territoire iwwerhëlt, amplaz mam Fanger op anerer ze weisen.

D’Zil muss mëttel- a laangfristeg dat sinn, aus dem Europa vun de Finanzen och en Europa vun der Gesondheet a vun der Solidaritéit ze maachen an domadder en Europa, wat gestärkt aus dëser Pandemie ervirgeet.

Dir Dammen an Dir Hären, déi zweet Phas vum Large-Scale-Testing, déi mer jo haut stëmmen, liwwert jiddefalls de Beweis, datt Lëtzebuerg seng Verantwortung weiderhi wëllt iwwerhuelen an dat och wäert maachen.

Fir et hinze kréien, leeë mer 60,7 Milliounen Euro op den Dësch. Eng op den éischte Bléck eigentlech gewaltig Zomm, déi et soll erlaben, eeben déi zweet Phas ze finanzéieren. Dat sinn awer och 60,7 Milliounen, déi an déi effentlech Gesondheet an domat an déi sanitär Sécherheet vun eisem Land investéiert ginn. An da muss een de Begrëff „gewaltig Zomm“ scho relativéieren.

Finanzéiert ginn domat ëmmerhin iwwer 1,5 Milliounen Tester, vun deenen eis ganz Gesellschaft an engem Zäitraum vun 30 Woche ka profitéieren, gratis. Ëmgerechent sinn dat 37,73 Euro, déi de Staat pro Test zur Verfügung stellt, woubäi d’Zousazkäschte fir d’Invitatiounen, informatesch Outilen, juristesche Berodung, Qualitéitsaudit an esou weider nach (veuillez lire: schonn) derbäigerechent sinn.

Elong dës Tatsaach sollt eis bewosst maachen, Dir Dammen an Dir Hären, wéi grouss de gesellschaftleche Benefiss vun engem Gesondheetssystem ass, dee wéi eisen um Solidaritéitsprinzip berout. Och a besonnesch a Krisenzäite weist sech, dass esou e System der ganzer Gesellschaft zegutt kënnt an net just enger Minoritéit, déi sech eigentlech en Test och aus der eegener Täsch kéint leeschten.

Eise Sozialsystem huet seng Originen am Joer 1901. En ass eis mëttlerweile esou familiär, dass mer kéinten denken, et wär guer net anescht an eisem Land ze liewen. An awer soll dat net driwwer wechtauschen, dass et och zu Lëtzebuerg nach ëmmer Mënsche gëtt, déi duerch d’Netz vun der sozialer Sécherheet falen.

An domat kommen ech bei déi Mënschen, déi meeschtens net sozialverséichert sinn an zu engem gudden Deel vun de Benevole vu Médecins du monde medezinnesch versuergt ginn. Rezent war e ganz opschlussräichen Artikel doriwwer am „Lëtzeburger Wort“.

Elong am Joer 2019 goufen 884 Visitten an de Lokaler vun Esch/Uelzecht a Bouneweg gezielt mat am Ganzen 2.867 Sprichstonne bei Médecins du monde eleng an deem Joer. De Risiko, dass dës Persounen elo an der Pandemie nëmme begrenzt iwwert d’Covidreegelen, mee och iwwert d’Tester informéiert ginn, ass net ze ënnerschätzen. Firwat? Majo, ganz einfach, well dës Bevölkerungsgruppen, opgrond vun hire schwieere Liewensverhältnisse, nëmme ganz limitéiert mat de Medien a Verbindung kommen an och kaum vun enger gereegelter Wunnsituatioun mat enger Boîte voller Informationsmaterial a Flyere kënne profitéieren.

Här President, alles dat därëf kee Grond sinn, fir dës Gruppen ze stigmatiséieren.

Et muss allerdéngs e Grond sinn, fir sech konsequent mat där Problematik auserneezenesetzen, well grad dës Gruppen eng grouss Gefor lafen, sech selwer, mee och vill aner Mënsche mam Covid-19 ze infizéieren.

D’Tatsaach och, dass eng ganz Rei Neiinfektiounen an zwou Wunngemeinschaften festgestallt gi sinn, an där jeeeweils 20 Persounen op engstem Raum ënner schlechten hygieenesche Bedingunge gewunnt hunn, ass e konkreet Beispill, wat meng Suerg ënnersträicht. Well vill vun hinne sech als Schwaarzaarbechter erausgestallt hunn, ass et natierlech schwéier, hir Kontakter ze retracéieren. An et ass och méi wéi onwarscheinlech, dass Persounen wéi dës sech fräiwëleg engem Test ënnerzéien, well se jo dann hir Identitéit misste präisginn.

D’Zil därëf et an esou engem Fall net sinn, déi Betreffen nom Motto „name and shame“, wéi e Journalist am „Tageblatt“ sech ausgedréckt huet, un de Pranger ze stellen an en Denunziantestaat opzebauen. D’Zil muss et éischter sinn, Dir Dammen an Dir Hären, während der Pandemie konsequent op dës extreem vulnera-

bel Milieuen zouzegoen, fir se mat an d’Boot ze kréien, an déi Patronen zur Rechenschaft ze zéien, déi d’Schwaarzaarbecht oder aner illegal Praktiken zouloossen.

Emol ofgesinn dervun, dass dës sozial Problematik och onofhängeg vun der Kris natierlech grouss Eerausforderungen un d’Politik stellt, begrësse mer als Gréng, dass d’Regierung an déi gutt Richtung zitt a sech deene Mënsche wëllt widmen. Se geet op d’Leit a prekäre Verhältnisse zou, fir se eeben ze informéieren a matzekeréien, éischens doduerch, dass mat dësem Projet de loi ass eng Equipe mobile finanzéiert gëtt, déi net um Schreifdësch sëtze bleift, also wäit ewech vun de Leit ass, mee déi op den Terrain geet.

Hir Missioun besteet doran, proaktiv derfir ze suergen, dass d’Covidreegelen och a grad a méi sensibelen a prekäre Milieuen agehalen oder einfach emol verstane ginn. Dozou gehéiert natierlech och d’Vermëttlung vun den néidegen Informatiounen am Kader vum Large-Scale-Testing.

Zweetens ass et awer och begrëssenswäert, och wann dat elo net den direkten Objet vun dësem Projet de loi ass, dass d’Gemeenge méi staark agebonne ginn doduerch, dass se en nationalen Usprichpartner zur Verfügung gestallt kréien.

Dës Approche fanne mir ganz sënnvoll, well d’Gemengen hir Awunner am Fong am beschte kennen a ganz sécher och an Zukunft bereet sinn, eng Schëpp mat unzuleeën am Kampf géint d’Pandemie. Wat déi Efforte méi koordinéiert a kohärent mat deenen nationalen Efforte sinn, wat besser. Dozou gehéiert natierlech och, Vertrauen um Terrain opzebauen a méiglechst vill Leit vun der Wichtigkeet vun den Tester ze iwwerzeegen.

Dir Dammen an Dir Hären, schonn eleng de Finanzement vun de mobilen Ekippen um Terrain liwwert de Beweis, dass d’Phas 2 vum LST vill méi cibléiert ausgericht ass wéi déi éischt Phas, wou Lëtzebuerg eigentlech seng éischt Erfarunge mat der grousser Strategie gemaach huet.

Zu där cibléierter Approche gehéiert awer och, dass déi méi exposéiert Berufsgruppen, dat ass virdrun erkläert ginn, wéi d’Police, d’Personal vum Santésecteur, d’Apdikter, d’Leit vum CGDIS, awer och den Horeca-Secteur, méi oft getest solle ginn. An et ass carrement falsch ze behaupten, dass ee kee Rendez-vous an engem Zentrum kritt.

► **Une voix.** - Très bien!

► **Mme Josée Lorsché (déi gréng).** - A schlussendlech kréien och all déi Persounen, déi iwwert de Findel an neierdëngs och iwwert d’Gare an d’Land kommen, e gratis Bong fir en Test offréiert. Dat ass absolutt de richtege Wee.

All dës Demarchë wäerten et nämlech zesammen erlaben, nach méi konkreet Informatiounen ze kréien, wou de Virus an der Gesellschaft aktiv ass an nach méi konsequent op deene Plaze kënnen anzegräifen.

Dowéinst fanne mir et och normal, dass déi relevant Informatiounen bekannt gemaach ginn. Dat huet näischt mat Stigmatiséierung ze dinn, mee wann een e Problem kennt, da weess een och, wou een e ka léisen.

Här President, en aneren essenzielle Volet vum Large-Scale-Testing bezitt sech op d’Modelliséierungen, déi vun der Recherche realiséiert ginn. Se solle jo ënner anerem dozou dëngen, d’Tester effikass an ziféierend anzusetzen. A wat ech wichteg fannen, ass, dass se an Zukunft och de Fokus op de Cumul vun ënnerschiddleche Risiken no der Sommervakanz leeën. Dës Cumul erkläert sech doduerch, dass d’Mënschen an der Vakanz méi verschiddenaarteg ënnerwee sinn, dat heescht, méi verschiddenaarteg Fräizäitaktivitéiten ausüben, sech méi wäit oder méi oft deplacéieren a méi reegelméisseg mat verschiddene Frëndeskreeser a Kontakt kommen. Dat heescht, d’Interaktiounen huele generell zou.

Dat féiert natierlech derzou, dass den Infektionsrisiko klëmmt a méi speziell am A behale muss ginn, also net just getrennt a sougenannte Clusteren. Den Här Rapporteur huet vun Ustiechungsfoyere geschwat. Ech mengen, mer verstinn elo, wat et heescht.

Här President, am Hibleck op de Wanter gëllt et dann ze bedenken, dass déi méi kal Temperaturen och eng Roll kënne spillen. Jiddefalls schéngt dat jo bei de massiven Infektiounen an auslännesche Schluechthaiser keen onweesentleche Facteur gewiescht ze sinn, emol onofhängeg dervun, dass d’Mënsche sech am Wanter méi dobannen ophalen, wou d’Infektionsgefor natierlech och méi grouss ass wéi dobaussen.

A wann dann déi ganz normal Grippefall nach derbäikommen, da kann dat och en Impakt op d’Covidpandemie kréien an deem Sënn, dass

mir net méi just vun enger zweeter Well schwätzen, mee vun enger duebeler Well. Och déi muss mir vurbereeden a bewältigen. Jiddefalls därëf de Kampf géint d’Covidpandemie kee Grond sinn, fir den Ëmgang an d’Vurbereedung mat der Grippe well ze vernoléissegen, wou ee muss wëssen, dass d’WHO schonn haut op déi dote Gefor opmierksam mécht.

Och an deem Kontext sinn d’Covidtester eng grouss Plus-value. A Kombinatioun mat der gängeger Grippeimpfung fir vulnerabel Persounen schafft dës Approche eigentlech eng duebel Sécherheet virun enger eventueller duebeler Well.

Dir Dammen an Dir Hären, d’Zil, op déi Manéier op null Infektiounen ze kommen, ass natierlech net realistesch, et ass éischter eng Utopie. D’Zil, d’Kontroll iwwert d’Situatioun ze behalen an eise Gesondheetssecteur ze schützen an eebe just ze verhënnern, dass en d’Capacités net méi huet, dat ass awer méi wéi realistesch.

Dat Zil erreeche mer ëmsou besser, wat méi Leit hir Verantwortung iwwerhuelen, d’Gestes barrières respektéieren an eebe grad um Large-Scale-Testing deelhuelen. An och wann et op där enger Säit nach ëmmer Leit gëtt, déi kategoresch refuséieren, sech testen ze loosse, esou sinn ech awer iwwerzeegt, dass et op där anerer Säit ëmmer méi Biergerinnen a Bierger gëtt, déi de Sënn an den Zweck vun den Tester erkennen a matmaachen.

Ech mengen, dass d’Gruppendynamik hei eng wichteg Roll spillt. Dat heescht, wann ëmmer méi Leit sech teste loosse, zéien och ëmmer méi Leit no. An ech mengen, se féierten, se géifen och als verantwortungslos géintiwwer vun der Gesellschaft duergestallt ginn, wa se sech net teste loosse. Vläch och just als feig duergestallt ginn, oder awer wéi e klengt Kand, wat sech doriwwer beschwéiert, dass et Geméis soll iessen, fir gesond ze bleiwen.

Vläch notzt dat alles eppes beim Kolleeg vun der ADR, dee jo mengt, testen hätt kee Sënn an dowéinst geif en et da refuséieren.

► **Une voix.** - Très bien!

► **Mme Josée Lorsché (déi gréng).** - Här President, Dir Dammen an Dir Hären, de Gewinn vun enger grousser Participatioun ass jiddefalls eendeitig, en ass virun allem deen, dass massiv Tester derzou bäidroen, en zweete Lockdown ze verhënnern. A schonn eleng dat misst fir jiddweree Grond genuch sinn, um Testing deelhuelen. Léiwer all zwou Wochen en Test wéi wochelaang am Confinement!

Dir Dammen an Dir Hären, aus all deene Grënn ass et net fir näischt, datt den europäeschen Zenter fir d’Preventioun vun ustiechende Krankheeten, mee och d’WHO scho ganz fréi derfir plädéiert hunn, d’Testcapacités an all Land ze erhéijen a sech déi néideg Moyenen duerfir ze ginn. Mir komme mat eisem Invest mëttlerweile op 100 Milliounen.

D’Donkelziffer vun den net erkannte Fäll kann domat nämlech esou niddreg wéi méiglech gehale ginn, während déi asymptomesch Fäll besser detektiéiert kënne ginn. An och dat ass e ganz wichtegen an opschlussräichen Aspekt vun dësem Projet, virun allem am Bezuch op Lëtzebuerg, wou ech d’Zuelen nogekuckt hunn.

Esou ergëtt eng adequat Teststrategie laut der WHO tëscht 3 % an 12 % positiv Fäll. Relevant ass dobäi, dass Lëtzebuerg zanter dem Unzéie vun den Zuele virun zwou Woche just bei engem Undeel vun 0,8 % positive Fäll an enger Woch louch, also net emol 1 %. Dat weist, dass mir largement besser dostinn, wéi d’Recommandatiounen vun der WHO et virgesinn. Virun allem léisst et drop schléissen, dass d’Donkelziffer zu Lëtzebuerg eng vun deenen niddregsten an Europa ass, also ee Grond méi, fir Lëtzebuerg net als schlechte Schüler par rapport zu anere Länner duerstellen.

Dir Dammen an Dir Hären, och wann eis Gesamtstrategie sech an deene leschten Deeg gläichzäitig als Fluch a Segen erweisen huet, well mer ofgestempelt ginn, eenzeg an eleng, well eis europäesch Partner d’Recommandatiounen vun der WHO a vum ECDC (ndlr: European Centre for Disease Prevention and Control) manner beispillhaft ëmsetze wéi mir, esou därëf dat kee Grond sinn, fir d’Richtung ze änneren.

De Large-Scale-Testing ass a bleibt an eisen Aen e Schlësselement, fir d’Kris kohärent ze géieren an ze verhënnern, dass verschidde Privatentreprisen op d’Iddi kommen, eng eegen inkohärent Reegel opstellen. Ech weess net, wien d’Kommunikatioun vun engem beléifte Fräizäitparadies an Däitschland gesinn huet. Et war relativ erschreckend, mee ech mengen, déi Kommunikatioun ass mëttlerweile zrëckgezunn.

(**Interruption**)

Mir sinn eent.

D’Konklusioun, déi ech ofschléissend am Numm vun eiser grénger Fraktioun wëllt zéien, ass déi, datt et vill Grënn gëtt, fir dës Projet de loi ze stëmmen an de Finanzement vun der zweeter Phas dann domat ze erlaben. 60,7 Milliounen sinn natierlech vill Geld, mee wa mer et fäerdegbréngen, d’Wirtschaft mat wäit iwwer 3 Milliarden Euro ze retten, da muss mer et och fäerdegbréngen, e Schlësselement am Kampf géint de Virus ze finanzéieren.

Domat investéiere mer net nëmmen an déi effentlech Gesondheet an an de Schutz vun eisem Gesondheetssystem. Mir schafen och eng zolidd Dategrondlag, fir der Recherche zu Hëllef ze kommen a mir befollegen d’Recommandatiounen vum ECDC a vun der WHO a schafen déi néideg Basis, fir d’Grundfräiheeten zu Lëtzebuerg ze erhalen an domat och Aarbechtsplazen. A wann ee sech während Stonnen iwwer Ausschreiwungen, Laboratoiren, Maartbedingungen a Kulissegesprécher kann ënnerhalen, esou besteet den Enjeu nach ëmmer doran, géint d’Pandemie unzekämpfen. An deem Kampf ginn et keng 100 Alternativen.

Domat soen ech och dem Rapporteur, dee sech haut de Mëtteg Mister Covid genannt huet, dat ass de Mars Di Bartolomeo, Merci fir säi Rapport. Hien huet en Abonnement an de Rapporten, mécht se ëmmer erëm gutt, wat awer net heescht, dass mer drop aus sinn, der nach zéng ze kréien. Mir hoffen, dass e bësse Paus an eiser legislativer Aarbecht wäert anrieden, dass mer mat dësem Gesetz a mat deem vun en Donneschden dann um gudde Wee sinn, a méi wéi eng Woch.

Domat ginn ech den Accord vun der grénger Fraktioun a soen lech Merci fir d’Nolauschteren.

► **M. Fernand Etgen, Président.** - Merci villmools, Madamm Lorsché. Ech ginn d’Wuert direkt weider un den honorablen Här Jeff Engelen. Här Engelen, Dir hutt d’Wuert.

(**Interruption par M. Mars Di Bartolomeo et hilarité**)

► **M. Jeff Engelen (ADR).** - Merci, Här President, fir d’Wuert. Léif Kolleeginnen a Kolleegen, fir unzefänken, e Merci dem Här Rapporteur, dem Mars Di Bartolomeo, fir säi schrëftlechen a mëndleche Rapport.

Bei dësem Projet de loi si mer befaasst mat enger Verlängerung vun der Testphas betreffend de Covid-19. Déi éischt Phas leeft elo aus. A well dee Betrag vun der éischer Testphas ënnert der 40-Milliounen-Euro-Grenz louch, braucht et dozou kee Gesetz. An elo, wou dës da weidergeet op ronn 30 Wochen, brauch et ee Gesetz, well dee virgesinne Betrag mat 60,7 Milliounen Euro ouni TVA op der Lee steet.

A sech ass géint en erweiderten Testing direkt näischt anzuwenden, mee mir hunn als ADR trotzdem eng Rei vu Bedenken, déi mer awer wëllen hei virdroen.

Als Éischt muss d’Fro gestallt ginn, ob dat groussflächeg Testen hei zu Lëtzebuerg, wat iwwregens nach schrecklech vill Geld kascht bis elo a soss näischt bewierkt huet wéi d’Explosioun vun den Infektiounszielen.

► **M. Mars Di Bartolomeo (LSAP).** - Nee!

(**Brouhaha**)

► **M. Jeff Engelen (ADR).** - Et ass eng Fro, déi ee sech stelle muss, ob dat net besser sollt direkt agestallt ginn, well Lëtzebuerg test aleng vill. Well wier et besser, mir géifen ons an Europa eng gemeinsam Teststrategie ginn?

(**Interruption**)

Da stéinge mer net aleng do mat der Explosioun vun den Infektiounszielen.

(**Interruption**)

Well op Initiativ vun der Lëtzeburger Regierung bei ons vill getest gëtt, ass jo och d’Resultat deementspreechend. Als Merci huet d’Belsch ons ënner orange klasséiert an och Däitschland huet d’Noutbrens gezunn.

Et muss een an deem Kontext d’Fro stellen: Wéi konnt d’Lëtzeburger Diplomatie esou versoen, ...

► **Une voix.** - O!

► **M. Jeff Engelen (ADR).** - ... datt d’Belsch an Däitschland net déi spezifesch Letzeburger Situatioun unerkannt hunn? Ass d’Regierung iwwerrascht ginn? Firwat war dat net am Virus ofgeschwat ginn?

A wa schonn d’Land muss bezuelen, da misst d’Parlament jo awer emol e Recht op déi Resultater vum Monitoring a vun deenen Datebanken hunn. Dat hänkt jo och mat der Fro vun der Transparenz zesammen. Wou klammen déi Zuelen hei am Land? Wat sinn d’Haaptspotten? A si spezifesch Deeler vun der Bevölkerung oder Regione besonnesch beträff? Wéi soll ee sech schützen, wann d’Regierung engem net seet, wou d’Gefore leien?

(Brouhaha)

Mir kruten zwar elo iwwert de Weekend eenzel Date vermëttelt vun der Regierung, awer nëmmen op Drock vun der Oppositoun.

An dann hätt ech nach e puer Froen technescher Natur zu den Tester:

Firwat steet op de Resultater, datt den Test net akkreditéiert ass? Firwat ass dat de Fall?

Ënnerläit den aktuellen Test engem internationale Ringtest? Dat heescht, gi positiv an negativ Prouwen tëschent Laboe getosch, natierlech blann? Dat ass jo esou üblech am medezinnesche Milieu.

Wéi fiabel sinn d'Resultater vun engem net akkreditéierten Test?

Falls den Test effektiv net akkreditéiert ass a keng international Ringtester stattfannen, op wat baut d'Regierung hir ganz Strategie op?

Weider Froen, déi sech stellen:

Wéi vill falsch positiv oder negativ Tester gouf et bis elo? Et gëtt jo bekanntlech an der Medezinn keen Test, deen 100%eg richteg ass.

Keng propper Trennung tëscht breedem Testen a Verdachtskontrollen, Krankekontrollen a Quarantänkontrollen. A kee weess, wat an all deene Fäll hannendru verstopp ass.

Wéi ass de Problem geléist mat de Leit, déi all Dag an Däitschland schaffe fuere mussen, zum Beispill als Salariaé oder als Fräiberuffler? Brauchen déi elo all zwee Deeg en Test?

No wat fir enger Basis ginn d'Aluedungen ausgesicht? No Scheema, Logik, Krittären? Dat misst jo awer och effentlech gemaach ginn.

Wat fir en Test ass dann elo mat deem neien, méi breedem Test geplangt? En akkreditéierten Test, Ringtest an esou weider?

Wat fir eng Testlogik a wat fir eng epidemiologesche lwwerleunge sinn hannert där neier Campagne?

Ass dat déi nei Virgoensweis: epidemiologesche Plang - biologesche Capacitéit vum Test?

Ginn elo bei där neier Testphas och Frontaliere getest, déi ewell laang net méi hei am Land schaffen, esou wéi ons dat iwwert de Weekend zougedroe gouf, bei der aktueller Testphas?

An dann nach eng Fro zu dese breet ausgelagert Testphas vir. Ech liesen lech dat elo net vir, wat am Rapport steet, mee wann déi aner Länner net matmaachen, déi och solle matmaachen, op dës international Recommandatioun vun dem ECDC hin, da misst ee sech awer och d'Fro stellen, ob déi sech net op d'mannst missten un de Käschen hei am Land bedeelegen, well si profitéiere jo schlussendlech och deels dovun. Ech mengen, dat sinn emol Saachen, déi ech nach wollt soen.

An da kéime mer zu den aktuellen Tester.

Et war gesot ginn, wéi et ugaangen ass, déi aktuell Tester géifen iwwert d'ganz Land ausgedeeent ginn, d'ganz Land géif getest ginn, 20.000 Tester den Dag wäre méiglech. Elo si mer bei 12.000 Tester. Elo stellt sech fir mech eng Fro. Dat war eng Fro vu Budget vu 40 Milliounen. Da misste mer jo elo, well mer jo weesentlech manner getest hunn, ech schätzen elo emol een Drëttel manner, och nach een Drëttel Réserve budgétaire hunn op deem dote Punkt, well wa jo manner getest gouf, hu mer jo och manner Käschen an da misst dat sech jo och erëmispigelen an där Geschicht do.

Eng aner Fro, déi ons beschäftegt, dat ass, datt um Enn vun enger Quarantän, souwäit mir informéiert sinn, keen Test gemaach gëtt. Et wär awer wichteg, och hei um Enn vun enger Quarantän en Test ze maachen, fir den Ustiechungsrisiko anzedämmen. Wéi gesot, Dir Dammen, Dir Hären, dat sinn déi meescht Observatiounen, déi mer maachen.

Mir bedauern och, datt d'Invitatiounen net op Lëtzebuergesch verschéckt goufen. Se goufen op véier Sproochen verschéckt, awer net op Lëtzebuergesch. Dat bedauere mer. An ech mengen, trotz där Rëtsch Zweifel un där ganzer Geschicht hei a well den Test op fräiwëlleger Basis ass, gi mer eisen Accord zu deem Gesetz an der Hoffnung, datt d'Uni Lëtzebuerg an e puer Joer eppes mat deenen Zuelen, déi mer hinnen do liwweren, ka méi ufänken a mir si vun der Epidemie vläicht op anere Gebidder.

Ech soen lech Merci.

► **M. Fernand Etgen**, *Präsident*.- Merci villmools, Här Engelen. An da wier et um honora-

belen Här Marc Baum. Här Baum, Dir hutt d'Wuert.

► **M. Marc Baum** (*déi Lénk*).- Merci, Här President. Wann een no der ADR schwätzt, stellt ee sech ëmmer d'Fro: Soll een elo drop agoen, ...

► **Plusieurs voix**.- Nee!

► **M. Marc Baum** (*déi Lénk*).- ... wat do gesot ginn ass an em Bedeutung ginn, ...

(Brouhaha)

... oder einfach driwwer ewechgoen? Ech mengen awer, datt mer an deene leschte Wochen hei e Bild gezechent kritt hunn an eng Virstellung vu sanitärer Entwécklung hei am Land, déi ganz dramatesch ass. An ech mengen, da muss een och soen, zu wat dat géif féieren.

Hei gëtt gesot, de Large-Scale-Testing hätt näischt bruecht, ausser datt d'Zuelen explodéiert wieren. Dat heescht, de Large-Scale-Testing wier eigentlech schold dorunner, datt esou vill Coronainfizierter wieren, firwat den Orateur sech selwer och net teste léisst.

An aneren Diskussiounen hu mer dann héieren, datt d'Dokteren, déi dann elo op deem neie Studium, mussen obligatoresch Lëtzebuergesch léieren. Ma ech si frou, datt mer lauter Institute zu Lëtzebuerg hunn, mat lauter Fuerscher! An et ass mer egal, ob se Lëtzebuergesch kennen oder net! Ech hätt gär Resultater vun hinnen. An dat ass entscheidend a wichteg!

► **Plusieurs voix**.- Très bien!

► **M. Marc Baum** (*déi Lénk*).- An ech mengen, och an där Diskussioun ëm d'Penurie vun de Beruffer vum Gesondheetswiesen, wou dann andauernd erëm gesot gëtt, de Beruff wier esou onattraktiv, well esou vill Franséisch géif geschwat ginn ... Jo, et ass souguer gesot ginn, d'Medikamenter missten op Lëtzebuergesch iwwersat ginn! Do muss ee soen, wann een da konsequent ass, da musst Der Are Wieler awer och soen, zu wat dat féiert. Wann dat d'Konsequenz ass, da musst Der soen: Da maache mer de CHEM zou, da maache mer Ettelbréck zou, da maache mer de Robert Schuman zou a mer hunn nach ee Spidol hei am Land!

► **M. Gast Gibéryen** (*ADR*).- Huet den Här Engelen dat haut gesot?

► **M. Marc Baum** (*déi Lénk*).- Et gëtt keng Modellsatioun ...

► **M. Gast Gibéryen** (*ADR*).- Huet den Här Engelen alles dat doten haut gesot, wat Dir elo hei uschwätzt?

► **M. Marc Baum** (*déi Lénk*).- ... vun iergendenger Uni, déi esou en Horrorgenario virgesäit wéi dat, wat Dir lech wënscht!

► **M. Gast Gibéryen** (*ADR*).- Huet den Här Engelen alles dat gesot, wat Dir elo gesot hutt? En huet guer näischt vun deem gesot, wat Dir elo gezielt hutt!

(Interruption)

► **M. Marc Baum** (*déi Lénk*).- Natierlech hutt Der dat gesot! Natierlech hutt Der dat gesot! Ech sinn och schonn dee Moment drop agaan-gen.

► **M. Fernand Etgen**, *Präsident*.- Den Här Kartheiser wëllt lech eng Fro stellen.

► **M. Sven Clement** (*Piraten*).- Getrëppelt Hënn billen.

► **M. Marc Baum** (*déi Lénk*).- Här President, duerfir mengen ech awer, datt et wichteg ass, ...

► **M. Fernand Kartheiser** (*ADR*).- Däerf ech da meng Fro stellen, Här President?

► **M. Marc Baum** (*déi Lénk*).- ... datt mer nach eng Kéier op d'Noutwendegkeet vum Large-Scale-Testing aginn. An den Här Kartheiser kann herno natierlech esou vill Froen stellen, wéi e wëllt.

► **M. Fernand Kartheiser** (*ADR*).- Dat ass léif, merci.

► **M. Marc Baum** (*déi Lénk*).- Ech hunn awer elo schonn zwou Minutte mat der ADR bruecht, déi lescht aacht géif ech awer gär mam Sujet verbréngen.

(Hilarité)

Ech mengen duerfir, datt et wichteg ass, datt mer nach eng Kéier drop aginn an nach eng Kéier soen, firwat et wichteg ass, datt dee Large-Scale-Testing stattfënnt. Mir si mat dat eenzegst Land, wat eis en Outil ginn huet, fir Leit ze detektéieren, déi keng Symptomer hunn, déi asymptomatesch sinn. An domadder kënne mer souwuel déi Leit selwer schützen wéi awer och déi Leit aus hirem Entourage domadder, datt se an en Isolement komme respektiv déi Leit, déi mat hinnen a Kontakt waren, a Quarantän kommen. A mer kënnen domadder, an dat ass esou wichteg, Infektiounskettee brieche op engem Niveau, wéi keen anert Land an Europa dat bis elo kapabel ass ze maachen.

An zweetens ass et, mengen ech, ganz wichteg, well et eis och an där heiter Situatioun ... Et gëtt oft gesot: „Et ass e Bild vun der Entwécklung, vum Développement vum Virus.“ Et ass nach eppes vill méi Effikass a vill méi Granulares wéi eng Foto, et ass nämlech eng Lupp, déi mer domadder entwéckelen. Mir kënnen nämlech éischter erkenne wéi am Ausland, wéi d'Entwécklung vum Virus iwwert d'ganz Land ass.

A wat mer erausfannen nieft deenen alarméierenden Zuele vun héijen Neiinfektiounen ass, datt d'Prevalenz iwwert de Large-Scale-Testing och an deene leschten Deeg a Woche stabil bliwwen ass. Dat ass eng ganz wichteg Informatioun, fir och keng Panik auszeléisen, fir och keng Hysterie auszeléisen. Well de Large-Scale-Testing, deen eeben onofhängeg vun Hotspotten a vu symptomatesche Leit fonctionéiert, weist, datt de Virus awer nach op engem Niveau ass, dee gerabel ass a wou ee ka mat geziilte Mesuren dergéint virgoen. Duerfir ass dat och wichteg, fir géint Hysterie a Panik virzegoen. An ech mengen och, datt dat wichteg ass, fir dobaussen ze kommunikéieren.

► **Une voix**.- Très bien!

► **M. Marc Baum** (*déi Lénk*).- An dann ass et och wichteg, datt mer awer als Bemoll musse feststellen, datt am Rapport steet: 17,5 % vun der Populatioun, déi invitéiert war, sinn där Invitatioun och nogaangen. Dat war de Stand de 6. Juli. Ech mengen, datt, wann een dat haut géif kucken, deen Taux méi héich wier. E wier warscheinlech 20 % oder 25 %.

Mee nawell - mee nawell! - ass et esou, datt dann dräi vu véier Leit, déi invitéiert gi sinn, net dohinnergange sinn! An dat ass net gutt! Duerfir ass et och net gutt, wann Deputéiert, menger Meinung no, domadder uginn, datt si sech net teste loossen, well domadder hëllef se net, Infektiounskette frëizäitge ze erkennen an ze ënnerbrieche.

► **Plusieurs voix**.- Très bien!

► **M. Marc Baum** (*déi Lénk*).- An dat Ënnerbrieche ass wichteg an et geschitt net nëmmen duerch de Large-Scale-Testing, deen ee Moyaen ass. Mee dat, wat mam Large-Scale-Testing verbonnen ass, nämlech den analogen Tracing, méiglech et mécht, fir eebe genau erauszefannen, mat wien en Infizierten da Kontakt hat, fir e Vertrauensverhältnis opzebaue mat där Persoun a fir doduerjer méi Leit ze schützen. Dat ass extreem wichteg. An ech mengen och, datt et weesentlech méi effikass ass wéi en digitalen Tracing, deen d'CSV fuerdert a wou se sech mat där Fuerderung drunhält wéi de Geck un de Bengel.

Den analogen Tracing ass duerch näischt ze ersetzen. An, wat och wichteg ass, wa mer esou wäit sinn, datt mer esou vill Neiinfektiounen hunn, datt mer mat deenen aktuelle Moyene vum analogen Tracing riskéieren, net méi nozokommen, ma da musse mer opstoken! Da muss d'Regierung sech eng Strategie ginn, wivill Leit eventuell do musse weider ageallt ginn, och iwwert déi 100, déi mer am Moment hunn, raus. Well et ass eng vun deenen Haaptaufgabe vum Staat, fir genau dat doten ze assuréieren. An da mussen eis Ministèreleit dechargéiert ginn oder et mussen aner Leit, nei Leit ugeheuert ginn, fir déi doten Aarbecht kënnen ze maachen, fir deen dote Wee, deen effikass ass, kënne weiderzeféieren. Also, souvill zur Wichtegkeet an zur Richtegkeet vum Large-Scale-Testing!

Bon! Mir hunn elo mat deem Projet ze dinne, deen ... Am Ufank ass gesot ginn: „Et ass eng nei Strategie.“ Eng nei Strategie ass et net. Et ass eng zweet Phas vun där selwechter Strategie, déi méi verfeinert ass. Déi éischt Phas leeft elo an enger Woch aus, de 27. Juli. An den 31. August fänkt dann déi nei un. A jo, dee Marché public ass ausgeschriwwen! En ass och verëffentlecht.

Apparemmant ass et net nëmmen de Gilles Roth, deen d'„Lëtzebuergesch Wort“ net konsequent duerchliet, mee och de Georges Mischo. Haut war nämlech d'Annonce am „Lëtzebuergesch Wort“ dran, a mir hunn an der Santéskommissioun - a mech iergert et e bëssen, well ech de Punkt opgeworf hunn - in extenso diskutéiert iwwert déi Daten an iwwert d'Publikatiounsdaten an och iwwert d'Publikatiounsdaten an der Europäescher Unioun, well et ass europäesch Ausschreiwung. An ech si frou, datt de Rapporteur dat och nach a sengem Rapport, deen dunne och ugeholl ginn ass, esou notéiert huet.

► **Une voix**.- Très bien!

► **M. Marc Baum** (*déi Lénk*).- Bon. Tëschent dem 27. Juli an dem 31. August sinn elo awer fënnf Wochen. A wat ee soe muss, an do kënnt een net derlaanscht, dat ass, datt d'Regierung do wierklech an där Transitionsphas mat den Neiinfektiounen um falsche Fous erwëscht ginn ass. An elo heescht et, datt mer dann déi éischt Phas vum Large-Scale-Testing

eigentlech quasi ausbauen, bis déi nei Phas ufänke ka mat deem méi verfeinerte Monitoring. Do stelle sech awer effektiv Froen.

D'Madamm Minister huet de Moie scho geäntwert, datt gekuckt gëtt, fir dat mat deem ale Prestataire weiderzeféieren. Do géif et anscheinend och Accorde ginn, datt dat esou géif lafen. Mee d'Fro bleift awer: ...

(Interruption)

... Wat ass envisagéiert, wivill Tester dann elo an deenen nächsten Deeg solle weider gemaach ginn? Bleiwe mer op deem selwechten héijen Niveau vu Large-Scale-Testing, wat ech ganz gutt géif fannen, en amont vun där neier, méi verfeinerter Strategie? Oder ginn eis lues awer sécher d'Capacitéiten aus?, wat an deser Situatioun staark bedauerlech wier.

Et ass och virdru gesot ginn, an ech brauch déi Zuelen net méi ze widderhuelen: Mat deem heite Gesetz schafe mer eis Capacitéiten, fir insgesamt iwwer 30 Wochen 1,6 Milliounen Tester ze maachen. Et gëtt manner getest, mee duerfir gëtt méi cibléiert getest mat deene véier Strategien, mat deene véier Achsen, déi och beschriwwen gi sinn. An derbäi kënnt, an dat muss een, mengen ech, och soen, datt déi diagnostesch Tester fir symptomatesch Leit natierlech weiderginn. An déi sinn och net hei an deem Projet mat agerechent. Dat heescht, déi Tester ginn natierlech och weider, wann ee mat Symptomer bei en Dokter geet an dann den Dokter eng Ordonnance verschreift, fir esou en Test maachen ze kënnen.

Eng allerlescht Remark. 60 Milliounen kascht de Projet ouni TVA. Ronn 30 Milliounen si schonn ausgi ginn. Wa mer elo de Large-Scale-Testing nach weiderféieren iwwert déi fënnf Woche mat der éischer Phas, da komme mer warscheinlech insgesamt op e Montant vu ron 100 Milliounen, warscheinlech souguer e bësse méi wéi 100 Milliounen. An dat ass awer och en Ausdrock vun der Schwächt vun eisem Gesondheetssystem, nämlech d'Incapacitéit fir effentlech ze testen.

A mer missten eng Kéier d'Geschicht maachen, wéi an deene leschte Joren a Joerzénkten d'Capacitéiten an de Spideeler erfogefuer gi sinn an e lukrative Marché opgemaach ginn ass, wou dann déi grouss Acteuren, déi meeschtens och Multinationale sinn, soit de Marché ënner sech opdeelen, mee op jidde Fall eng gëllen Nues un deem Marché verdéngen, wat net onbedéngt am Interessi vun der Santé publique ass.

Mir sinn awer elo an deser Situatioun. An ech mengen, datt déi 60 Milliounen, déi mer hei votéiere fir deen dote Projet, datt dat wuel a gutt investéiert Sue sinn. Mir stëmmen dat hei mat.

Merci!

► **M. David Wagner** (*déi Lénk*).- Très bien!

► **M. Fernand Etgen**, *Präsident*.- Merci villmools, Här Baum. Ech ginn elo d'Wuert un den Här Kartheiser fir seng Fro un den Här Baum.

► **M. Fernand Kartheiser** (*ADR*).- Villmools merci, Här President. An ech soen och dem Här Baum Merci, datt en esou gentil ass, op eng Fro wëllen ze äntweren. Geet den Här Baum op seng Plaz? Da waarden ech eng Minutt, jo.

(Interruptions)

► **M. Marc Baum** (*déi Lénk*).- Sécherheetsofstand.

► **M. Fernand Kartheiser** (*ADR*).- Jo.

(Hilarité)

Voilà. Ech wollt dem Här Baum soen, ech mengen, et huet jo kee Wäert, datt mer hei iwwert d'Lëtzebuergesche Sprooch streiden an engem Sënn, datt mer elo perséinlech géife ginn. Dofir wollt ech nach eng Kéier op dat zrëckkommen, wat den Här Baum gesot huet.

Et ass mer wichteg, Verschiddenes kloerzestellen an dofir wëilt ech dem Här Baum Akt gi vu senger Deklaratioun, wou e gesot huet, et wär him egal, ob déi Leit Lëtzebuergesch schwätzen oder net. Ech wëll awer och, datt den Här Baum unerkennt, datt d'ADR do eng aner Positioun huet an datt et eis ganz wichteg ass, datt besonnesch am medezinnesche Secteur Lëtzebuergesch geschwat gëtt.

Ech verstinn, datt den Här Baum eng aner Approche huet. Ech mengen, do kann ee sech respektéieren. Mee mir wëssen, datt ganz vill Leit sech net wueffillen an de Klinicken, wa se net kënnen op Lëtzebuergesch mat den Dokteren oder mat dem Flegepersonal schwätzen.

Ech wëll och soen, wéi den Här Baum dat gesot huet, gouf vu ganz ville Leit heibannen „trés

bien!“ geruff aus deem doten Eck, wou d'Regierungscoalitioun sëtzt. Dat sinn déi selwecht Leit, déi virun de Walen hei grouss vu „40 Punkte fir d'Lëtzebuerger Sprooch“ geschwat hunn, déi allkéiers, wa mer iwwert d'Klinicken an esou weider schwätzen, soen, wéi wichteg dat hinnen ass. A wann et hei drop ukënnt, da ruffe se „très bien!“, wann een heihikënn, dee seet, et ass him egal, ob d'Leit Lëtzebuergesch schwätzen oder net. Eis ass et net egal!

Déi Fro, déi ech un den Här Baum wollt stellen, ass déi hei: Ass et wierklech esou gewiescht, Här Baum, wéi Dir an Ärer Ried gesot hutt, datt mir gesot hätten, d'Medikamenter sollten op Lëtzebuergesch iwwersat ginn? Mir hunn dat ni gefrot als ADR! Mir froen dat och net, well mir hunn eng pragmatesch Approche. Den Här Engelen huet dat och net gesot a senger Ried. Mir hätte gär eng pragmatesch Approche zum Lëtzebuergesch an a keng, wou probéiert gëtt, eng Positioun fir eis Sprooch an d'Lächerlecht ze zéien. Mir hunn ni gesot als ADR, de „Beipackzettel“ zum Beispill, wéi dat heescht bei de Medikamenter, sollt op Lëtzebuergesch iwwersat ginn.

Dofir meng Fro un Iech, Här Baum: Bleift Der bei Ärer Behauptung oder sidd Der esou éierlech a gentil, fir dat zrëckzezéien?, well mir hunn dat ni gesot an den Här Engelen huet et a senger Ried och net gesot.

Ech soen Iech Merci.

► **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Merci, Här Kartheiser. Ech ginn d'Wuert zrëck un den Här Marc Baum.

► **M. Marc Baum** (*déi Lénk*).- Jo, merci, Här President. Ech ginn dann Akt dovunner, wat ech elo grad gesot hunn. Dat war nämlech, datt et mir egal ass, ob an de Fuerschungsinstituter, dat hunn ech gesot, ob d'Fuerscher Lëtzebuergesch schwätzen, Franséisch oder Englesch. A mer wëssen, datt um Fuerschungsniveau d'Lingua franca Englesch ass. An domadder hunn ech absolutt quer kee Problem. Nächst anescht hunn ech do gesot.

Ech hunn et awer an de Kontext gesat mat Aussoen, datt Leit, déi zu Lëtzebuerg eng Doktesch-, eng medezinesch Ausbildung maachen, déi jo hei haut mat Äre Stëmme votéiert ginn ass, missten obligatoresch Lëtzebuergesch léieren. Dat war an deem Kontext, wou ech dat gesot hunn.

Ech hunn net gesot, datt d'Fleegepersonal kee Lëtzebuergesch misst kënnen. Dat hunn ech zu kengem Moment gesot.

Dann op déi Fro, déi mer den honorabelen Här Kartheiser da gestallt huet, géif ech drop äntweren: Et ass esou, wéi ech et op jidde Fall an Erënnerung hunn, an esou, wéi ech et op jidde Fall héieren hunn. Ech loosse mech awer ganz gären enges Bessere beléieren, wa mer de Procès-verbal hunn an da kënnen eis zesummesetzen a kucken, ob meng Erënnerung stëmmt oder ob Är Erënnerung éischer zoutréift.

► **Une voix**.- Très bien!

► **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Merci, Här Marc Baum. Dann huet den Här Engelen d'Wuert gefrot.

(Hilarité et interruptions)

► **M. Jeff Engelen** (*ADR*).- Jo, merci, Här President. Ech wollt just bemierken, ech hu just gefrot, datt d'Aluedung och soll op Lëtzebuergesch geschéckt ginn. Mir verschécke se a véier Sproochen an eis eege Sprooch leeë mer net derbäi. An dat ass dat, wat ech beusprocht hunn. Wann dat e Krittär soll si vum Här Baum, dann akzeptéieren ech dee ganz gären. Dat ass mer dann eng Freed an ech wäert dat och no baussen droen. Merci.

Mir hätte gär, datt eng Invitatioun ... Mir sinn hei am Lëtzebuerger Land, da soll se och op Lëtzebuergesch verschéckt ginn. Datt nach véier, fënnf aner Sproochen derbäi sinn, dat ass okay. Mee ech mengen, et gëtt dat a kengem Land vun der Welt, wou d'Invitatiounen géifen esou verschéckt ginn, wouvu keng an där Sprooch ass, wat d'Mammesprooch vun deem Land ass. An ech mengen, wann dat am Ausland méiglech ass, da muss dat och hei méiglech sinn.

Ech soen Iech Merci.

► **M. Fernand Kartheiser** (*ADR*).- Très bien!

► **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Merci, Här Engelen. Leschten agedroene Riedner ass den honorabelen Här Sven Clement. Här Clement, Dir hutt d'Wuert.

► **M. Sven Clement** (*Piraten*).- Merci, Här President. Léif Kolleeginnen a Kolleegen, ech hu reegelméisseg den nämmléchte Problem

wéi d'Kolleege vun déi Lénk, wou ech mer muss d'Fro stellen: Soll ech op villes vun deem, wat virdurop gesot gouf, reagéieren oder net? Ech entscheede mech haut dergéint, ...

► **Une voix**.- Très bien!

► **M. Sven Clement** (*Piraten*).- ... well ech mengen net, datt mer eis mat einzelnen Aussoe mussen ophalen, wann et ëm d'Gesondheet vun eis all geet.

Här President, déi aktuell Infektiounszone maachen eis Piraten Suergen an ech mengen, datt et och kengem aneren heibannen anescht geet. Et ass an deene leschten Deeg vill geschwat ginn iwwer méi streng Mesuren, iwwert den Echo op eis Infektiounszone aus dem Ausland an esou weider an esou fort. An och meng Virriedner hu jo illustriert, datt am Ausland tatsächlech eis Zuele fir Besuergnis gesuergt hunn.

Ech mengen, datt déi Diskussioun, ob d'Tester oder ob de Large-Scale-Testing dorunner schold ass, e bësse laanscht d'Theema ass, well éischters erfëllt Lëtzebuerg seng Obligatiounen vis-à-vis vu senge Bierger, an zwar esou gutt, datt mer net nëmmen eis Biergerinnen a Bierger testen, mee mir teste souguer jiddwereen, deen heihinner schaffe kënn. An domadder si mir e gutt Stéck besser drun, fir e Virus ze bekämpfen, wéi e Land, wat einfach d'Aen zoumécht virun der Realitéit, datt ee Frontalieren huet, wéi ee Land, wat d'Aen zoumécht virun den Indicateuren, déi eng zweet Well kënnen indizéieren.

Lëtzebuerg huet duerch de Large-Scale-Testing haut e Virwarnsystem, dee vill méi performant ass, wéi dat an anere Länner de Fall ass. A wann ech d'Zuele liesen, datt d'Saarland annoncéiert, se hätten ee Positiven an engem Dag gehat bei der duebeler Awunnerzuel vu Lëtzebuerg, während mir - pardon, fir et einfach emol esou ze soen - e puer Meter Loftlinn dovun der awer e puer méi hunn, a gläichzäiteg och e puer Saarlänner hei zu Lëtzebuerg positiv getest goufen deen Dag, da stellt ee sech d'Fro, ob mer net an deene ganzen Teststrategie méi Europa brächten.

Mir brächte méi Europa, wann et drëm geet, déi Resultater ze integréieren. Mir brächte méi Europa, wann et drëm geet, ze realiséieren, datt e Staatsbierger vun deem engen och kann an engem anere Land positiv oder negativ getest ginn. Mir brauchen e System, an deem mer de Lëtzebuerger, deen zu Pärle wunnt, net als Nonresident vläicht kategoriséieren, a gläichzäiteg awer de Frontalier, deen de ganzen Dag zu Lëtzebuerg ass, datt mer deen awer och als Nonresident um Enn kategoriséieren.

Déi ganz Kategoriséierung an Natiounen mécht an deem heite ganz spezifesch Kontext kee Sënn. An ier elo eng Fro vun dohannen aus dem Eck kënn: Ech schwätze vun deem spezifesche Kontext! Et geet ëm Mënschen. Et geet ëm Mënschen, déi krank kënnen. An et soll eis egal sinn, ob dat een ass, deen an Däitschland wunnt, a Frankräich, an der Belsch oder zu Lëtzebuerg. Wat wichteg ass, ass, datt mer Infektiounsketten ënnerbannen. A fir dat ze maachen, hëllef just eppes: testen, testen an nach emol testen!

A wa mer da genuch getest hunn a mir fannen déi eenzel Infektiounen, da muss een hir Kontakter tracéieren, fir och sekundär Infektiounen ze fannen. An och do si mer u sech gutt ekipéiert.

Här President, een, dee behaupt, datt déi héich Infektiounszone vum Large-Scale-Testing géife kommen, dee benotzt Trump-Rhetorik, dee benotzt Rhetorik, fir Leit Angscht ze maachen, fir de wëssenschaftleche Fakten net an d'Gesicht ze kucken.

► **Une voix**.- Très bien!

► **M. Sven Clement** (*Piraten*).- Well um Enn vum Dag, an dat huet de Kolleege Marc Baum hei gesot, ass d'Prevalenz bei de Large-Scale-Tester relativ stabill. Wou d'Infektiounszone an d'Luucht ginn zu Lëtzebuerg, dat ass bei de symptomatesche Fäll, ass bei deenen, déi tracéiert ginn. A genau déi géife mer warscheinlech och anescht fannen. De Large-Scale-Testing hëllef eis eebe grad, déi ze fannen, déi an anere Länner duerch d'Masche falen, déi do duerch d'Netz ginn an déi da potenziell erëm méi Leit infizéieren.

Den ECDC, oder op Franséisch Centre européen de prévention et de contrôle des maladies, huet a senge Lignes directrices festgehalten, datt eng grouss Testcapacitéit am Interesse vun enger epidemiologescher Iwwerwaachung, der Fréierkennung an dem Traçage läit. Dat si ganz vill komplizéiert Wieder an engem Saz, fir ze soen: „Wie méi test, dee bekämpft d'Krankheet méi effikass.“

Elo ass et esou, datt mer zu Lëtzebuerg dank dem État de crise kuerzfristeg e Large-Scale-Testing kruten an och duerch eng kreativ Ausleeung vun de Marché-publicken, datt een en-

gersäits e Marché public oder, besser gesot, eng fräihänneg Ausschreiwung mécht fir 39 Komma eppes Milliounen an dann en Don vun Testequipementer, hu mer et fäerdegruecht, fir de Large-Scale-Testing séier op d'Schinnen ze bréngen. Dat kéint een elo kritiséiere wéinst der Form. Am Fong ass et awer dat, wat mer gebraucht hunn.

Am Fong ass et dat, wat eis erméiglecht huet, déi zweet Well, déi op eis zourullt, matzäiten ze erkennen, ier vläicht och aner Länner se erkennen. Dat heescht, mir sinn u sech gutt opgestallt mam Large-Scale-Testing. Wat schued ass, an och dat gouf haut schonn ugeschwat, ass, datt um Enn vun deem Mount den LST, de Large-Scale-Testing, am éischte Programm ausleeft an datt mer u sech vun dem 27. Juli bis den 31. August haut nach kee Programm hunn.

D'Madamm Ministesch huet eis de Moien an der Kommissioun nach eng Kéier drop higewisen, datt d'Verhandlungen do gutt stinn. An ech hoffe wierklech, datt déi Verhandlungen aboutéieren an datt mer weider kënnen testen, net nëmmen am Interêt vun deene Leit, déi schaffe ginn, mee virun allem och am Interêt vun deene Leit, déi engersäits an d'Vakanz wëlle fueren, well op ëmmer méi Plaze brauch een en Test.

An do, an deem Kontext wéilt ech dann awer trotzdeem eng Fro opwerfen, wou de Kolleege Engelen schonn op där richteger Pist war, mee wou ech awer nach eng weider Fro hunn. Dat ass déi vum „non-accredited test“. An do ass meng ganz konkret Fro un d'Madamm Ministesch herno: Wat kéint dovunner de potenziellen Impakt sinn op Länner, déi deen Test froen?

Stelle mer eis vir, ech reesen an e Land, wou den Test gefrot gëtt, an do steet drop, datt et en net akkreditéierten Test ass, dee gemaach gëtt. Sinn eis diplomatesch Institutiounen esou opgestallt, fir deene Länner, déi haut Tester froen, ze erklären, firwat dee Saz dropsteet? A wann net, brauche mer net vläicht eebe grad e Certificat, deen dat nämmlécht attestéiert, wat um offizielle Labosresultat steet, mee dee Saz net drop huet?

Ech weess, datt dat um offizielle Labosresultat warscheinlech muss dropstoen op Basis vun enger Obligation légale. Et muss een awer do eng pragmatesch Léisung fanne fir déi Leit, déi beim Reesen esou en Negativtest musse virleeen a potenziell riskéieren, hei refouléiert ze ginn.

Dat Zweet ass, ech schwätze vum Teste virum Reesen. An ech begrëssen do absolutt d'Flexibilitéit an d'Vitess, mat där d'Regierung et erméiglecht huet, datt Residenten an och Netresidenten, well et geet iwwert d'Matricule, déi reese wëllen an e PCR-Test brauchen, dee kënnen ufroen iwwert de Large-Scale-Testing.

Ech hunn awer e kleng Bemoll, an dat hunn och d'Fuerscher e puermol gesot, datt mat de Retouren aus de Vakanz potenziell natierlech och de Virus erëm importéiert gëtt, dat ofhängeg vu wou d'Leit kommen. Deementspriedend ass ee vun de Pilieren am Large-Scale-Testing, dee virgesinn ass, d'Porte-d'entréee vu Lëtzebuerg. De Kolleege Gusty Graas huet dovunner geschwat. En huet gefuerdert, datt et och eventuell op Autobunnraststätten oder op anere Plazen, wou ee mam Auto ukënnt, ugebuede gëtt, fir ze facilitéieren.

Här President, Léif Kolleeginnen a Kolleegen, ech erlabe mer, hei am Numm vun de Piraten eng Motioun ze deposéieren, wou mer d'Regierung invitéiere géifen, fir jiddwerengem, deen aus der Vakanz ermëkënn, respektiv Leit, déi op Lëtzebuerg areesen oder um Retour aus dem Ausland sinn, d'Méiglechkeet ze ginn, iwwer en änleche Formulaire wéi dat elo fir déi, déi ausreesen, de Fall ass, fënnf Deeg no hirer Erëmarees kënnen en Test unzefroen an deen ze maachen, dat am Sënn vun, datt se sech selwer mellen, fir getest ze ginn, fir esou Infektiounsketten, déi eventuell am Ausland entstane sinn, ze brieche. Genau dat proposéiere mer aus deem ganz einfache Grond, well et irrealistes ass ze mengen, datt mer just iwwert de Sampling vum Large-Scale-Testing déi Leit alleguerte géife fannen an et och soss dateméisseg ganz schwéier gëtt, fir erauszefannen, wien da gereest ass.

Motion 1

D'Deputéiertechamber stellt fest, datt

- an de leschten Deeg d'Unzuel vun den Neiinfektiounen staark zougeholl huet;

- d'Regierung am Projet de loi 7628 ee Pilier vun Tester bei der Arrivée op der Gare oder um Flughafen gesäit;

- d'Sensibiliséieren, fir sech testen ze loosse bei der Arrivée aus dem Ausland, wichteg ass;

- d'Regierung d'Méiglechkeet geschaaft huet, datt Leit, déi et fir hir Rees brauchen, sech kënnen virun

hirem Depart an d'Ausland gratis zu Lëtzebuerg teste loosse.

Aus dese Grënn invitéiert d'Deputéiertechamber d'Regierung:

1. Leit, déi op Lëtzebuerg areesen oder um Retour aus dem Ausland sinn, d'Méiglechkeet ze bidden, fir sech gratis am Kader vum Large-Scale-Testing testen ze loosse;

2. Promotioun fir des zousätzlech Testcampagne ze maachen.

(s.) Sven Clement.

► **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Merci.

► **M. Sven Clement** (*Piraten*).- Dann, Här President, léif Kolleeginnen a Kolleegen, wa mer eppes aus der Coronakris léieren, dann ass et, datt d'Situatioun vun haut op muer ka changéieren. An deser Zäit ass nächst esou al wéi d'Zeitung vu gëschter, deelweis souguer d'Zeitung vun haut, wéi mer haut gewuer goufen.

A wa mer haut nach op enger roudler Lëscht stinn, da sti mer muer vläicht schonn op enger grénger Lëscht, well aner Länner eis ëm eis Teststrategie beneden. Mir Piraten plädéieren derfir, an deser Fro e kille Kapp ze behalen an eis op d'Rigueur vun eiser Lutte géint d'Pandemie ze konzentréieren. Dat Wichtigst ass, léif Kolleeginnen a Kolleegen, datt mer kohärent, trei zu eisem Prinzip „Gesondheet steet un éischer Plaz“ bleiwen.

Mir Piraten hoffen och, datt duerch des zweet Phas nach ganz nei wichteg zousätzlech Informatiounen séier kënnen gedeelt ginn. D'Madamm Ministesch huet eis dat de Moien an der Kommissioun versprach.

An ech hunn och de Moien an der Kommissioun gesot: Mir hunn haut méi Informatiounen wéi bei der éischer Well. Mir hunn haut méi Informatiounen wéi um Enn vun der éischer Well. Loost eis deen Echange weider ausbauen! Loost eis faktebaséiert, evidenzbaséiert Decisiounen huelen an esou des Pandemie zesumme weider bekämpfen, och mam Large-Scale-Testing!

An duerfir stëmme mir dese Projet mat Houfent mat. Ech soen Iech Merci.

► **M. Marc Goergen** (*Piraten*).- Ganz gutt!

► **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Merci villmools, Här Clement. D'Regierung huet d'Wuert, d'Madamm Gesondheetsministesch Paulette Lenert.

Prise de position du Gouvernement

► **Mme Paulette Lenert**, *Ministre de la Santé*.- Merci, Här President. Dir Dammen an Dir Hären, eng gutt Nouvelle hunn ech fir Iech: Eppes, wat Iech oder eis alleguerte stéiert, nämlech deen engleschen Numm vu Large-Scale-Testing, ech mengen, dee kënnen mer vergiessen an der nächster Phas, well de Large-Scale-Testing war nächst anescht wéi e ganz ambitiöse Fuerschungsprojet, deen op en Enn komm ass, dee mer elo evaluéiert hunn, dee mer fir gutt befonnt hunn an deen an der zweeter Phas ganz einfach Partie intégrante vun der Lëtzebuerger Teststrategie wäert ginn.

► **Une voix**.- A!

► **Mme Paulette Lenert**, *Ministre de la Santé*.- Des Teststrategie ass och ausgeschriwwen, esou wéi dat am Rapport vermerkt ass a schonn e puermol relevéiert ginn ass, an huet véier Achsen, déi de Rapporteur am Detail detailléiert huet. Ech ginn net nach eng Kéier dorop an, fir net ze widderhuelen.

Et ass mer wichteg ze ënnersträichen, dass domadder, dass dee Large-Scale-Testing op en Enn kënn, kee Lach hannerlooss ginn ass. Do ass absolutt kee Lach, well nieft deem Fuerschungsprojet, deen op en Enn kënn, huet d'Santé vun Ufank vun der Kris en eng relativ ambitionéiert Teststrategie souwisou lafen, déi parallell leeft. Déi beinhalt net just déi sougenannten normal Tester fir déi Leit, déi Symptomer hunn, mee och eng Rei Projeten, esou zum Beispill, ech géif drun erënneren: Mir hunn am Kader vun eiser normaler nationaler Teststrategie, déi bis elo gefuer ginn ass, zum Beispill d'ganz Altersheimer eng Kéier duerchgetest. Mir haten och punktuell Interventiounen, wou dat gefrot ginn ass.

Dat heescht, déi Teststrategie besteet. Do hu mer eng grouss Capacitéit an do schaffe mer zesumme mat all eise Laboen. Dat gëtt zum Deel gemaach vum LNS, vum Laboratoire national de santé, mee och mat de Privatlaboen, wou jiddweree bedeelegt ass, soudass do absolutt kee Lach ass. Dass mer dat net nahtlos gemaach hunn, vun enger Phas 1 an eng Phas 2 goen, dat relevéiert fir mech och de „bon sens“, gesonde Mënscheverstand, well wann een esou en ambitiöse Projet op en Enn bréngt, ass et wichteg, dass een en evaluéiert, dass ee genau kuckt: Wat ass gutt gelaf? Wat maache mer doraus? Iwwerhuele mer dat?

Integréiere mer dat an eis national Teststrategie? An dass ee sech dofir déi néideg Zäit gëtt. Och fir de Kassensturz ze maachen. Dat ass elo puermol gesot ginn.

Effektiv, et war eng ambitiéis Capacitéit ugeduecht. Déi ass net ganz ausgeschëpft, soudass mer dës Zäit dorobber setzen, fir eeben ze evaluieren: Wou si mer drun? Wat bleift iwwreg?, fir ze kucken, wat een och do nach vu Sputt behält.

Wéi gesot, et ass kee Lach tëschent deenen zwou Phasen. Mir hunn Testcapacitéit, och ganz vill Testcapacitéit, och ouni deen doten. Dat war esou geplangt. A mir hunn och e Plang fir déi Wochen. Mir si jo elo och amgaangen, eng ganz Rei Betriber ze testen, Secteuren ze testen. Bon, ech ginn net méi op den Detail an, mir hu schonn e puermol hei presentéiert, wat leeft. Et ass net esou, wéi wa mer elo iergendwou e Stillstand hätten, loin de là!

Da géif ech och eng Kéier just wëllen drop zrëckkommen: Et gëtt vill vu Couloirsgespräicher an der Santé hei geschwat. Ech kann lech soen, an de Couloirë vun der Santé, do war vill lass iwwert déi lescht Méint, well do huet d'Cellule de crise getaagt an ënner anerem hate mer en Aarbechtsgrupp ronderëm dee Fuerschungsprojet, wou mer vum éischten Dag un zesummege schafft hu mat de Kolleegen aus dem Fuerschungsministère. Do souze mer ganz oft zesummen. Et war e Comité de pilotage, wou eis Leit gemeinsam drasouzen. An ech souz och selwer do mat um Dësch. Also, wéi gesot, dass do iergendwou Reiweiere waren, dat wëll ech wierklech hei vu mer weisen.

Au contraire, ech erënnere mech nach ganz gutt, wéi dee Projet besigelt ginn ass, dass de Claude Meisch an ech nach eng Kéier telefonéiert hunn. Et war net einfach, esou eng Decisioun ze huelen, esou vill Suen ze engagieren, mee mir hunn eis eng Kéier an d'A gekuckt a mir hunn eis gesot: Mir maachen dat, fir dass mer schnell derbäi sinn an déi Testcapacitéit kréien, mat allem, wat mer do duerno matgemaach hunn.

Et ass jo ganz vill a Fro gestallt ginn, dass mer dat esou schnell decidéiert hunn. Mee jiddefalls hu mer dat zesumme gemaach! Dat ass alles, wat ech lech kann dozou soen.

Dann, réckbléckend op déi Phas ... Nach net grad réckbléckend, si ass nach net op en Enn. Mee déi Phas, déi elo op en Enn kënnt, vun där ass gesot ginn: „Pleiten, Pech und Pannen.“ Ma ech géif éischter soen: « Incroyable, mais vrai », well wéi dee Projet annoncéiert ginn ass, hu vill Leit driwwer gelaacht, vill Leit hunn iwwerhaupt net dru gegleef, dass mer dat géife stoe kréien, well et en extreem ambitiéis Projet war.

Mir hu missen dat Material erbäikréien, déi Logistik erbäikréien. An et huet geklappt! Lëtzebuerg huet et hikritt! Nennt mir emol ee Land, wat an esou kuerzer Zäit esou eng ambitiéis Strategie en place gesat huet! Dat gitt Der wierklech sichen. Also, Lëtzebuerg ass do exemplaresch. A fir mäin Deel sinn ech immens stolz op dee Projet. Et ass net mäin direkt als Santé, mee jiddefalls all déi Acteuren, déi do bedeelegt waren, déi hu wierklech Onméiglech geliiwert, fir dat doten un d'Stoen an un d'Dréien ze kréien, mat deem ganze Succès, deen de Projet entre-temps huet. Ganz vill Länner interesséiere sech fir dee Projet. Mir hunn Dag fir Dag Ufroen aus dem Ausland, wou Leit Detailler dozou wësse wëllen.

Et ass e Projet, dee fir ganz vill Opmierksamkeet gesuergt huet an eise Land u sech, elo ofgesi vun deem klenge Revers, deen elo zustane komm ass, wou een e bëssen an d'Gespréich geréit, mee ganz vill Positives bruecht huet an d'Land an e ganz gutt Licht gestallt huet, well mer genau dat maachen, wat international recommandéiert ass a wou jiddweree frou wär, wann en déi Capacitéit haut hätt.

Déi aner Länner schaffen drun, dat opzebauen. Mir haten et matzäit stoen. An ech sinn och iwwerzeegt, dass dat dee richtige Wee war.

De Kassensturz, wéi gesot, ass amgaangen. Fir déi Zäit elo tëschent deenen zwee Projekte sollte mer u sech, an dat war esou geplangt an och annoncéiert, mat eiser normaler Teststrategie weiderfueren. Vu dass mer awer iwwert déi lescht Wochen e relativ onerwaarte staarken Ustig hate vun Neiinfektionen, ass et eis wichtig, elo eeben d'Zousazcapacitéit dach ze garantéieren. Dat maache mer am Kader vun deem, wat d'Gesetz eis erlaabt, fir wierklech en Zousazkontrakt nach ze maachen. Dat sinn Aarbechten, déi elo amgaange sinn.

Wéi gesot, fir d'éischt de Kassensturz, dass mer wëssen, wou mer dru sinn. Da si mer prett, fir ze kontraktéieren. A mir wäerten dat selbstverständlech am Respekt vun der Gesetzgebung maachen, déi fir Marchéë spillt an déi eis eeben och eng Rei Méiglechkeete gëtt, fir esou Rallongen zu Marchéen ze maachen. Dat fir justement an dëser ganz kritescher Zäit, wou d'Infektionen eropginn a wou mer nach net kënne ofgesinn, wéi dat evoluéiert iwwert déi nächst Wochen, dass mer do beschtméiglech preparéiert si mat enger gréisstméiglecher Flexibilitéit a Capacitéit, fir kënne do ze testen, wou et muss sinn.

Ech géif lech haut bieten, dëse Projet ze stëmmen. Déi Teststrategie, déi mer hunn, ass e weesentleche Bestanddeel an eise Kampf, an eiser Lutte géint de Virus. Mir brauchen déi Testcapacitéit. Dat ass dat, wou mer drop miséiert hunn. Mir sinn och iwwerzeegt, dass dat dee Bausteen ass, deen eis och iwwert déi nächst Wochen a Méint wierklech wäert hëllefen, iwwert de Bierg ze kommen, dat zesumme mam Tracing.

An ech géif do och nach ganz gären eng Kéier ënnersträichen, et ass vill driwwer geschwat ginn. Ech hunn de Moien iergendwou héieren oder gelies, mir hätten en „aveu de faillite“, wat eis Capacitéit vum Tracing ugeet. Dat ass absolutt net richtig! Et ass net dat, wat ech de Moie gesot hunn. Au contraire! Och do hu mer bannent kierzester Zäit wierklech de Service vun 0 op 100 eropgefuer mat Leit, déi Dag fir Dag bäikommen, wou mer au fur et à mesure, wa mer Besoinen hunn, och Leit fannen, déi forméiert ginn, déi am Asaz sinn.

An och wa mer während zwee, dräi Deeg selwer Angscht haten, well mer selwer iwwerrumpelt gi si mat all deenen Zuelen, hu mer déi Saach awer elo erëm wierklech am Grëff, soudass ech wierklech vu mer weisen, dass do en „aveu de faillite“ wär. Nee, mir hunn och do gewisen, dass mer schnell kënne reagieren, dass mer zu Lëtzebuerg Leit fannen, déi ganz schnell aus anere Verwaltungen op d'Plaz bei eis kommen, soudass een och do kann optimistes bleiwen, dass mer dat, wa mer Adaptatiounen musse maachen um Niveau vum Personal, och nach weiderhi gestäipt wäerte kréien.

► **Plusieurs voix.**- Très bien!

► **Mme Paulette Lenert**, *Ministre de la Santé*.- Voilà! Dat war et, wat ech zum Projet ze soen hätt. Ech wier ganz frou, wann Der géift derfir stëmmen. Dofir sidd Der haut hei an dat ass eng gutt Saach.

Merci!

► **Plusieurs voix.**- Très bien!

► **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Merci villmools der Gesondheetsministesch, der Madamm Paulette Lenert. D'Diskussioun ass elo ofgeschloss.

Mir kommen elo zum Ofstëmmen iwwert de Projet de loi 7628. Den Text steet am Document parlementaire 7628³.

Vote sur l'ensemble du projet de loi 7628 et dispense du second vote constitutionnel

Fir d'éischt de Vote électronique fir déi perséinlech Stëmmen.

Da maachen ech den Appel nominal fir déi, déi wëllen e Vote par procuration ofginn.

Appel nominal (votes par procuration)

Domat ass dëse Projet eestëmmeg mat 60 Jo-Stëmmen ugeholl.

Ont voté oui : Mmes Diane Adehm, Nancy Arendt épouse Kemp (par M. Georges Mischo), MM. Émile Eicher, Félix Eischen (par M. Paul Galles), Paul Galles, Léon Gloden (par M. Marc Spautz), Jean-Marie Halsdorf (par Mme Octavie Modert), Mmes Martine Hansen, Françoise Hetto-Gaasch, MM. Aly Kaes, Marc Lies, Georges Mischo, Mme Octavie Modert, M. Laurent Mosar, Mme Viviane Reding (par M. Aly Kaes), MM. Gilles Roth, Marco Schank, Marc Spautz, Serge Wilmes (par M. Gilles Roth), Claude Wiseler et Michel Wolter (par Mme Martine Hansen) ;

MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, MM. Frank Colabianchi, Fernand Etgen, Gusty Graas, Max Hahn, Mme Carole Hartmann (par M. Gilles Baum), MM. Pim Knaff, Claude Lamberty et Mme Lydie Polfer ;

Mme Simone Asselborn-Bintz, M. Dan Biancalana, Mmes Tess Burton (par M. Yves Cruchten), Francine Closener, MM. Yves Cruchten, Mars Di Bartolomeo, Georges Engel, Claude Haagen, Mmes Cécile Hemmen et Lydia Mutsch ;

Mme Semiray Ahmedova (par Mme Josée Lorsché), MM. Carlo Back, François Benoy, Mmes Djuna Bernard, Stéphanie Empain, Chantal Gary, M. Marc Hansen, Mme Josée Lorsché et M. Charles Margue ;

MM. Jeff Engelen, Gast Gibéryen, Fernand Kartheiser et Roy Reding ;

MM. Sven Clement et Marc Goergen ;

MM. Marc Baum et David Wagner.

Freet d'Chamber d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

(Assentiment)

Motion 1

Da kéime mer zur Motioun, déi vum Här Sven Clement vun de Piraten deposéiert ginn ass. Här Clement, als Auteur vun der Motioun hutt Dir d'Wuert.

► **M. Sven Clement** (*Piraten*).- Merci, Här President. Ech maachen et ganz kuerz. Ech wollt just nach eng Kéier op déi zwee Invitten agoen.

Dat eent ass, de Leit, déi op Lëtzebuerg areesen oder um Retour aus dem Ausland sinn, d'Méiglechkeet ze bidden, fir sech gratis am Kader vum Large-Scale-Testing testen ze loosse. Ech hu mech elo grad beléiere gelooss vun der Madamm Ministesch, datt deen Term elo ze ersetze wär, Large-Scale-Testing. Dat géife mer natierlech maachen.

A falls et e Problem gëtt mat de Leit, déi areesen, do ass et eis wichtig, an der Motioun drop hinzewisen: Leit, déi fir eng länger Dauer areesen, also net een, dee fir een Dag oder fir fënnf Deeg zu Lëtzebuerg ass, mee fir Leit, déi sech méi wéi zwou Wochen zu Lëtzebuerg ophalen, fir deementspriedend d'Infektionsketten ze brieche.

Ech sinn do ganz gäre bereet, falls do eng gutt Textpropositioun vun de Kollege kënnt, déi soss net kéinte matstëmmen, ganz gären déi Modifikatioun och ze maachen.

An dann natierlech déi Testcampagne och ze promouvéieren, datt mer de Leit wierklech d'Méiglechkeet ginn, dat och wouerzehuelen. An optimalerweis geet dat jo deelweis iwwert d'Reesveranstalter, fir deenen och un d'Häerz ze leeën, och wann et Selbstfahrrerreise sinn, och wann et Busreese sinn, déi eeben net op der Gare oder um Findel ukommen, fir de Leit do d'Méiglechkeet ze ginn, sech testen ze loosse.

► **M. Mars Di Bartolomeo** (*LSAP*).- Et ass souwisou esou virgesinn.

► **M. Sven Clement** (*Piraten*).- Här Di Bartolomeo, et steet souguer an der Motioun am zweete Considerant, datt et am Projet de loi, dee jo elo eestëmmeg gestëmmt gouf, ...

► **M. Mars Di Bartolomeo** (*LSAP*).- Jo.

► **M. Sven Clement** (*Piraten*).- ... virgesinn ass, um Flughafen an op der Gare ze testen.

► **M. Mars Di Bartolomeo** (*LSAP*).- Dat ass och mäi Punkt.

► **M. Sven Clement** (*Piraten*).- Dat ass ee vun de Consideranten. An ech mengen, dofir sollte mer dat Ganzt méi breet maachen. Dat ass e bëssen d'Propos, déi dës Motioun mécht.

► **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Merci, Här Clement.

Wie wëllt d'Wuert zu dëser Motioun ergräfen? D'Madamm Ministesch.

► **Mme Paulette Lenert**, *Ministre de la Santé*.- Jo, merci. Dat ass effektiv de Sënn an Zweck vun enger vun den Achse vun deem Deel do vun eiser Teststrategie, déi dann ab

August wäert ulafen, soudass mir absolutt kee Problem domadder hunn. Et ass an déi Richtung, wuer et sollt goen, an et ass notament fir esou e Besoin, wou mer wëllen déi Testcapacitéit eropfueren.

► **Une voix.**- Très bien!

► **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Ass nach een, deen d'Wuert zu der Motioun wëllt ergräfen?

► **Une voix.**- Nee.

Vote sur la motion 1

► **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Kënne mer iwwert dës Motioun ofstëmmen? Kënne mer à main levée ofstëmmen?

(Assentiment)

Wie mat dëser Motioun averstanen ass, deen hieft d'Hand an d'Luucht.

Wien ass dergéint?

Wien enthält sech?

Domat ass dës Motioun eestëmmeg ugeholl.

► **Une voix.**- A!

8. 7576 - Projet de loi portant modification :

1° de la loi modifiée du 21 mai 1999 concernant la fonction de candidat dans les carrières enseignantes de l'enseignement postprimaire ;

2° de la loi modifiée du 22 juin 1963 fixant le régime des traitements des fonctionnaires de l'État ;

3° de la loi modifiée du 30 juillet 2015 portant création d'un Institut de formation de l'Éducation nationale

► **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Als leschte Punkt um Ordre du jour vun haut hu mer de Projet de loi 7576 iwwert d'Candidats sursitaires. D'Riedezäit ass nom Basismodell festgeloucht. An ech ginn d'Wuert un de Rapporteur vun dësem Projet de loi, den honorabelen Här André Bauler. Här Bauler, Dir hutt d'Wuert.

Rapport de la Commission de l'Éducation nationale, de l'Enfance, de la Jeunesse, de l'Enseignement supérieur et de la Recherche

► **M. André Bauler** (*DP*), *rapporteur*.- Merci, Här President. Léif Kolleginnen a Kolleegen, de Claude Haagen, d'Martine Hansen a meng Weinegkeet gehéieren nach zu där Generatioun, déi eng Dissertatioun huet misse schreien, fir Professor am Lycée ze ginn.

(Brouhaha)

De Claude huet sech mam Theema vun de Reassurancen am Grand-Duché befaasst, d'Martine mat dem Sujet Methodik an Didaktik an de Fächer vun der landwirtschaftlecher Betrëbsléier an der Agronomie op der Orientierungsstuf vum Lycée technique agricole, dat op 241 Säiten. An ech selwer hat de Sujet vun den horizontale Kooperationsfongen an der europäescher Industrie erausgesicht, dat mat besonneschem Bléck op d'Konkurrenzrecht.

(Interruptions diverses)

Jo, ...

► **M. Sven Clement** (*Piraten*).- Wat war dann d'Nott, Här Bauler?

► **M. André Bauler** (*DP*), *rapporteur*.- Jo, dat waren nach Zäiten!

► **M. Sven Clement** (*Piraten*).- Wat war Är Nott, Här Bauler?

► **M. André Bauler** (*DP*), *rapporteur*.- De Stage pédagogique ass iwwer dräi Joer gelaf ...

(Interruption)

... an d'Dissertation scientifique huet misse virun dem prakteschen Exame virun engem Jury verdeedegt ginn, also um Enn vum zweete Joer Stage. Dat war zimmlech stresseg. An de Claude, d'Martine a meng Weinegkeet hunn duerfir etlech Schoulvakanze reservéiert. Dir gesitt, eis dräi ass d'Zäit schonn deemools net laang ginn.

Ee vu menge Beruffskolleegen an der Biologie, deen am Martine sengem Alter ass, hat sech fir d'Dissertatioun d'Theema vun de „Carabides“, op Latäin „coleoptera“, erausgesicht. Do gong et ëm eng Zort Käfer, déi an eise Lëtzebuerger Bëscher, méi prezis an de Forêts seminaturelles ronderëmkraabbelen, deenen hiert ekologescht Ëmfeld an hir Biogeografie hien analyséiert a beschriwwen huet. Sou hat dee

Le saviez-vous ?

GROUPE POLITIQUE

Un groupe politique est une formation interne de la Chambre des Députés réunissant des membres de celle-ci d'après leurs affinités politiques. Pour être reconnu, un groupe politique doit comprendre au moins cinq membres. Chaque groupe politique désigne un président qui le représentera au sein de la Conférence des Présidents et se voit mettre à sa disposition des locaux et des crédits calculés sur base de sa représentation proportionnelle à la Chambre.